

STABLA VISINE

PREDRAG VRABEC

SADRŽAJ

volim pridržati te (u trenutku kada ti pridržavaš, mene)	3
knjiga o kavi	4
knjiga o vodi	16
knjiga o radosti	27
knjiga o starosti	37
knjiga o početku	49
O autoru	60
Impresum	61

VOLIM PRIDRŽATI TE (U TRENUTKU KADA TI PRIDRŽAVAŠ, MENE)

Polusmrznuti su ti prsti. Glas ti je za nijansu tiši. Gotovo da nisi tu. No obavijaš me poput bršljana. U tom zagrljaju noge nam se ukorjenjuju u dubini zemlje, a ruke se onebljuju u nezavršetku. Onaj koji gleda iz daljine vidi stablo. I najmanje pomaknuće primjetno je. Završava u kući dodira. No ništa nije moguće ukrasti i spremiti za sebe. Sve što pokušamo zahvatiti pobjeći će kroz tanku opnu koja dijeli san od jave. Svjetlost noćne lampe prikazuje privid stvari koje želimo udomiti u našem oku kako bi zadržali prolaznost ljepote čije je biće prašinato i nestalno. Jedino u što se možemo pouzdati je siromaštvo i pokornost. Otuda dolazi radost koja traje. Svatko može prileći na skroman ležaj od slamarice. Pustiti oči da se odmore i otvore, pune svjetla. Otići u otvorene prostore šume koja nas čeka kako bi disala, skupa s nama.

KNJIGA O KAVI

ESPRESSO

Valjda je to bilo tako da si ti tek izašla iz sobe. Na rubu šalice bila je rumen tvojih usana. Mrka pjenica još se uvijek gibala, lagano, neprimjetno. Poželio sam srknuti iz šalice. Činilo mi se da tako dodirujem tvoje usne. Slijedim tvoje krupne crne oči. Ti si zapravo već bila na nekim udaljenim otocima. Morao sam pronaći odstupnicu. Bavljenje kućanskim poslovima pomoglo je neko vrijeme. No košulje su poprimile neodređene boje. Razgovori su postali kratki. Nisam bio sklon putovati u udaljene fjordove i ledene pustinje. Jednostavnije je bilo naručiti jedan *espresso*, ako je ikako moguće u ranim poslijepodnevnim satima. Nekako, nekako u vrijeme kad bi ti obično navratila.

ESPRESSO LUNGO

Mnogo smo o tome raspravljali. Ali uvijek se ispostavilo da je dan za tebe bio predugačak, a za mene prekratak. Onda nije ništa preostalo, nego sjesti na terasu u pletene stolice i pustiti danu da se prostre. Svatko od nas trebao je obaviti nešto važno, pa i odveć važno. Tako smo otišli, svako svojim putem. Stolice pletene stajale bi prazne, sklone zabilježiti teksturu dana, a katkada i noći. Ne znam kada se to dogodilo. Dan je bio sumoran. U kosi bila ti je ikebana. Navratio sam, eto. Nije bilo moguće ne primijetiti te. Bila si zadubljena u nekakvu literaturu. Prišao sam ti, prišao i udijelio poljubac, poljubac produžen. Baš.

ESPRESSO RISTRETTO

Uvijek sam gledao tvoje trepavice. Ali i tvoje noge, tvoja malena stopala. I sat, koji bi u tvom prisustvu išao odveć brzo. Život mi je bio kao kaput kratkih rukava. Ako sam se i trudio produžiti korak ništa nije pomoglo. Ipak, jednom zgodom ponudio sam ti moje crne čarape. Udomaćila si se u njima kao češljugar. I pjevala, pjevala mi ranozornicom. Kratko. Odveć kratko, ali jasno, posve jasno. Tako da me nije iznenadilo kad si otišla.

DOPPIO ESPRESSO

Valjda to nije bilo potrebno, ali dogodilo se. Učestalo. Nismo se nazivali telefonom. Ali opet, susretali smo se čim bismo pomislili jedan na drugog. Po gradu bi se pričalo da su nas vidjeli, tu i tamo. Nismo krili koloplet naših ruku. U zagrljaju našem skutrio se grad. Sve je odjedanput postalo radosno i sporo. Kad smo šetali gradom osjećali smo se kao da smo ušli u veliko kino i da se sve što se događa, događa samo zbog nas. Kad smo se umorili, sjeli smo uz neki gorki napitak i sladili se poljupcima.

ESPRESSO ROMANO

Sjećam se prvog dodira tvojih usana. Bio je nekako trpak, ali istovremeno i sladak. Nisam vjerovao. Dodirivao sam si usne i grickao limunovu koricu koja mi se našla pri ruci. Sjeo sam na običan drveni stolac. Razmišljao. Iznebuha. Sjela si nasuprot mene. Nisam bio spreman. Tkivo mašte u kojem sam te vidio trenutak prije tako je nekako odudaralo od tvojih crnih čarapa i modrokosog sakoa. Htio sam ti reći da se pomakneš malo unatrag ili da odeš, pa se vratiš nešto kasnije, ali nisam bio siguran kako bi to shvatila pa sam šutio. Ti, ti si bila užurbana, i tako, tako lijepa. A ja, ja sam trebao samo prstohvat tišine kako bih ti rekao da te volim. No ti nisi prestajala govoriti o nečem važnom, kao što je na primjer košulja od popelina ukrašena svilenim koncem koju si upravo nakanila kupiti. Jednostavno sam izašao, a ti si ostala pomalo začuđena. Kad sam nakon dužeg vremena svratio sa željom da te zamolim da mi oprostiš, ti si me gledala umaćući puslicu od šećera u neki taman, taman noćurak.

ESPRESSO DECAFFEINATO

U vremenskom rasponu od petnaest godina dogodilo se nešto. Možda neočekivano. Kuhinja bi obično mirisala mirisima ranojutarnjim, zimzelenim. Kovčeg je čekao spreman za put. Cipele crne, osjajene na prozoru. Žeravica cigarete u jutarnjem polumraku. Ti za stolom u crnoj košulji kratko podšišan. Brkovi vlažni od slanine i rakije nakićenice. Na vratima te čekao poljubac za sretan put. Kad mrklina navuče sve svoje suknje i podsuknje uz huk lokomotive vraćaš se domu. Ušuljaš se pod poplun tražeći moje krupne tamnoplave oči koje su te čekale. Pijetao je zakukurijekao, a kokoš prdnula. Kad eto, na tanjuru jaje, a u kolijevci Janko. Tako dan za danom slaže se u harmoniku. Voda potočna bijaše bistra, a ocrt brda u

daljini jasan. Prvo je drvo samotno pred kućom usahnulo. Voda potočna se u kovitlacu ulovila noseći granje, a brda se sakrila u neprozir. Nisam željela to jutro da odeš, ali morao si. Kad si se vratio kući bila je prazna. Na stolu je bila šalica kave s otkrnutim rubom. Srknuo si i bila je slankasta. Ugledao si moje oči uplakane. Uzeo me za ruke. Poljubili smo Janka. Pošli smo pješice, bosonogi u brdo do izvora. Donijeli vodu i oprali mu ruke i noge. Zamotali ga u damast i stavili mu zimzelen u kosu. Sutradan ga uz znak križa položili u dubinu.

ESPRESSO FREDDO

Vidjeli su ga u nekom američkom filmu kako sjedi u baru uz šank. Ispijao bi iz male brušene kristalne čaše sok od malina posut s dvije, tri kapi maraskina i grubo mljevenim zrcima crnoga papra. Nehajno bi se nagnuo unatrag čuvši vragolasti smijeh. U idućem trenutku našao se na putanji metka. Zvali su ga Freddo. Zvali su ga vatrenokosi. Živio je sam u velikoj kamenoj kući uz obalu rijeke. Satima bi sjedio uz prozor razgledavajući smečkaste slike iz albuma. Govorili su da je od rane mladosti pokazivao praktični i visokostručni potencijal za ubijanje. Resilo ga je razbojničko ponašanje i skrovita ljubavna veza s profesoricom škole za djevojke. Sve je to hitro minulo. Film u kojem je glumio plaćenog ubojicu skinut je s kinorepertoara. Naglo je ostario. Gotovo skrivečki odlazio bi vlakom u provincijsko mjesto pogledati film. Za svaki slučaj na glavu bi nabio šešir kako ga ne bi prepoznali. Mislio je da je skriven svim očima. Na koncu prestao je putovati. Neznamac iz milosrđa pokloni mu polovni televizor. Nikad nije volio tu kutiju praznine. U treperavoj i snježnoj slici prepoznao bi obrise svoga lika. Popio je posljednji gutljaj kave i nateklom, drhtavim kažiprstom pritisnuo pozlaćeni okidač damskoga pištolja dobiven od neke zaboravljene metrese na dar.

GOCCIATO

Malene bile su ti grudi. Nalik kupinama. Nalik brežuljcima oblikovanim rukama na pješčanom žalu. Vrškom jezika dodirivao sam ti bradavice nabrekle i putovao u krug satima i satima. Danima tako bez prestanka. Jednostavno bježao sam u saten vremena. Beskrajno dug i beskrajno kratak. Neodgovoran sasvim. Kao utroba. Ona slučajna. Ona namjerna. Ona koje se zove sin, moj i tvoj. Kozle meketavo. Štivo pisano i neispisano, istodobno.

MACCHIATO FREDDO

Nismo li se mi već negdje vidjeli. Pa se susreli ponovno u nekom zakutku i skrenuli pogled. Na koncu kako to da ti priznam. Poljubac tvoj bio je snažan, jačine ugriza pet, zmijskih, smrtonosnih. Sad poslije toliko vremena osjećam te. A opet, otići ću u drugu ulicu praveći se da te nikada nisam vidio.

MACCHIATO CALDO

Ne znam da li sam baš to očekivao. Već duže vremena bilo mi je hladno. U međuprostoru, između dva prozorska okna ostavila si zdjelu puna jabuka. Zašto me je to podsjećalo na tvoju odsutnost, na misli ranojutarnje u kojima si bila samo ti, okupana zracima sunca. Nisam, nisam mogao otvoriti oči, a da ne vidim tebe. No negdje između, okrhnuti porculanski posuda lica počela ti je pucati. Krhotine su odletjele u nebo. Nije trebalo puno vremena da te prepoznam, čas u jednoj, čas u drugoj zvijezdi, a katkada i u planetu dalekom. Dovoljno je, dovoljno je bilo da kroz prozor bacim papirić obojen bojom, bojom tvog lica.

MACCHIATO SOYA

Nosila si pregaču oslikanu arabeskom jutra od tankih niti odletjelih aeroplana. Bez ikakve sumnje, bez ikakve potrebe za povratkom. Prolazila si kroz nejednako raspoređene dijelove zraka. Tako zamišljena. Raščupana. Divlja. Zvjerski primila si me za vrat. Pustila da tvoj jezik gust teče duboko, dublje od mog grkljana. Instinktivno primio sam te za guzicu. To je prouzročilo promjenu smjera unutar vrlo složenog sustava kemijskih reakcija. Razlika u intenzitetu, opsegu i tonu bila je samo popratna pojava. Odnjegovane vremenske jedinice koju prozaično zovemo ljubav.

CAPO TRIESTINO

Još uvijek te se sjećam kao musava dječaka koji štapom tjera kolotur bicikla. Na glavi ti kapa s propelerom. Koljena kvrgava, okrvavljena. Trčiš niz ulicu. Zamakneš kroz prečac. U vrt bake Pauline i djeda Franje. O, bilo je tu jabuka, krušaka i između drva trešanja njihaljka, uz potok i grmlje ribizla. Netko zvao je tvoje ime, a ti bi se skrivao. Vijuga mirisa mamila te sve

bliže kući. Već si mislio ušuljati se kad te je za vrat primila čvrsta djedova ruka. Pokušao si se iskoprcati, ali nije išlo. Posjeo te za stolac. Trebao si gledati ravno s dlanovima okrenutim prema gore. Okolo vrata bila ti je kuhinjska krpa s kockastim blijedo plavim uzorkom. Usta si držao čvrsto zatvorena. Ispred tebe bila je keramička zdjelica oslikana rukom. U njoj bila je kavovina s udrobljenim kruhom. Pokraj teška žlica od mesinga. Bila je to soba niskog stropa i rijetkog namještaja. Toga dana žrtvovali ste pijetla. Juha je bila moćna, snažna, s malo kima. Slijedio si djedove pokrete. Pomalo nespretno ugurao bi žlicu u usta, naglim potezom okrenuo je naopako i žustro je izvukao, bacajući se na sljedeći zalogaj. Bio si dječak punašnih obraza. Djed te je naučio brojalice, basne i balade. Toga jutra oprao je kosu, obrijao se, obukao nedjeljno odijelo, otišao u drvarnicu po naramak drva, sjeo za stol doručkovati. Prvi si ušao u kuhinju. Ugledao žlicu na podu, a djedovu glavu položenu na stol. Utrčao si u drugu prostoriju i popio bočicu tinte. Mislio si da ćeš tako biti mrtav. Glavu si položio u djedovo krilo. Želio si ostati skupa s njime, gdje god to bilo.

CORRETTO

Tvoji nokti bili su oštine peroreza. Glas bridak. Čujem ga i odrežem se. Laganiji sam i prhkiji od tanko odrezane korice pšeničnog kruha premazane maslacem. Volim kad me grickaš. Sklona si različitim stilskim izražajima. Voliš barem jednom dnevno prošetati vrtom. Moje društvo podnosiš ponekad. Tad obično odjeneš prozirne haljine s cvjetnim uzorkom. Usne osjajiš srebrnobijelim sjajilom. Kad sjednemo na klupu palacaš jezikom. Čas se nudiš, a čas se duriš. To je naša mala igra. U trenutku kad gricnem te za jezik osjetim okus kave i likera od mente koje si popila jutros. Popodne kad se obično nalazimo vjetar je nestašan. Poput leptira. Koji je nenadano otkrio da si gaćice zaboravila kod kuće.

ALL AMERICANA

Kasnih devedesetih nisi se družila ni s kim. Stajala si na uglu ulice sa zapaljenom cigaretom. Ušla bi, naručila espresso razblažen toplom vodom. Smijali bi ti se, dobacivali. Za kratko. Opaka, ljuljajući se kukovima prišla bi s cigaretom. Naguravajući se, značajno namigujući, nudili su ti se. Prvoga koji ti je prišao dotakla si malim prstom ispod pupka. S još uvijek blaženim izrazom lica stropoštao bi se na pod. Bio je to poznati *yunfer touch*. Dokumentarnost tog događaja ostala je zabilježena očima promatrača. Katkad bi došla u svom *leopardato* kostimu sa suptilno izraženim rotirajućim dekolteom. Podriticu bi tek

vrškom oslanjala o visoki stolac prebacujući noge manje ili više strelovito. Sve si snimala svojom selektivnom kamerom. Težila si za samostalnošću linija i boja. Hrabro i junačno kročila si kroz život. Ponekad bi se izgubila u vremenu i prostoru. No to ti se nitko nije usudio reći, a sama si pred sobom to krila. Onda se pojavio on. Ante, zvan Rio Grande. Čovik. Od broda. Od kuhače. Od svita. Rekao ti je: Ane. Pošla si s njim. U ariju. U vonj. Muškardina. Činiti trodičicu.

MAROCCHINO

Bio si malog rasta, crnomanjast, k tome još i prgav. Kivan. Pravi kovački šegrt. No, u tebe se moglo pouzdati. Priredio bi doručak. Lonac kave. U njega ubacio užarenu potkovu. Uz lončić dobio bi naprstak kozjeg mlijeka, a za blagdan nekoga sveca i komadić gorke čokolade. Bila je oskudica. Često bi se izgubio. Otišao u šumu, čučnuo osluškujući zvukove. Gledajući u nebovez u vrlo kratkom vremenu naučio si iskovati sva sazviježđa i maglice. Zaslužba ti nije bila velika. Bio si ponosan na neprikosновенost vlasništva nad zimskim kaputom izrađenim od gruboga štofa. U džepovima si čuvao svu floru i faunu. K tome komadić kresiva i džepni nožić. Oženio se nisi. Pedalj zemlje bio ti je dovoljan za život. Poznavao si zvižduk, gugut i pjev ptica. Kao što su one poznavale tvoj glas. Sitan i rezak.

MOKACCINO

Resio te mali šešir kavene boje s kartografskim prikazom krajolika. Noge su ti uvijek bile bose. Nikad nisu mirovale. Zapravo jedan plesni korak zamijenio bi drugi. Pri tome bi poštovala čvrsta i prokušana pravila. Govorili su da si diskvalificirala formu i ritam. No, sladokusci i znalci prepoznavali bi u uzbibanoj prašini veličinu i beskrajnost svakog tvog pokreta. Dubinska fotografija zabilježila je mikro djeliće tvojih kretnji i strukturalnom analizom utvrđena je prisutnost pigmenta plave, ružičaste i zlatne boje. Pojedinci koji u bojama osjećaju i okuse prepoznali bi tu okus lješnjaka blago napudranog kakaom ili listićima čokolade. Od toga bi ih spopala takva vrešina da bi morali zaplesati. Ne bi prestajali tako dugo dok noć nije zamijenio dan odjeven u svježju i mirisnu bijelu košulju.

CON PANNA

Voljela je dodati malo šlaga gdje god joj se pružila prilika. Ako je nastupio kakav grintavi moment, nastojala je to ne primijetiti. Krupnice, sitnice, tu za nju nije bilo nikakvih razlika. Jezik joj je bio poput metle od šibe. Sve bi pomeo. Voljela je liznuti prst kako bi odredila pravac kretanja. Bila je izmučena i oslabljena sumnjama i strahom, i to onim oštrobridim. Pratio ju je čitav život kao neka sipka bolest. Sad je kročila u deveto desetljeće života. Prehrana joj je bila oskudna. Malo gorkastog kruha, nešto biljnih izdanaka i gutljaj, dva, mlake vode. Istina u neke dane kojima nije ni znala imena uzela bi glineni čup i iz njega sastrugala pljesnivu crn te u džezvi skuhalo kavu koju ne bi probao ni kućni miš. Davno je izgubila osjetilo okusa, ali ne i sjećanja, tako da je za nju sve bilo isto kao nekad kad je uz svu svoju plahost i strahove bila rasplesana. Govorili su da se kreće kao po vodi, sva u bijelom. U sumrak kad bi prolaznik prolazio pokraj staričine kuće, čuo bi tihi valcer i primijetio kretnje sjenki koje su bile polagane, ali još uvijek skladne i plesne.

CAPPUCCINO

Blago je napućila usne. To nije bio znak čuđenja ni nečeg tome sličnog. To je jednostavno bilo tako. *Che bella stupida*, govorili su joj iza leđa. Kad bi prošla pokraj trgovine mahnula bi mi. Rijetko bi svratila. Uzela bi prah od sušenog cvijeća ili prah od sušenog cvijeća. Tako uvijek. Nevoljko pristajući na bilo kakve promjene, osim onih sitnih mijena svjetlosti koji su teksturu njezine kože činile tako različitom i lijepom. Voljela je smrkavanje. Onako mršava s oblinama polumjeseca ispod košulje pritisnula bi obraz o prozorsko staklo i iščitavala rukopis zvijezda. Kad bi se umorila otvorila bi prozor. Pružila ruku i puhнула. Prah od sušenog cvijeća raspršio bi se put sazviježda kruneći ga i blagosivljajući.

CAPPUCCINO SOYA

Sve je bilo tako glutaminozno. Tvoja i moja usta, spojena. U njima zaključani jezici. Čuje se tihi gotovo nečujni zvuk koralu. To naša srca pjevaju jednoglasno. Samoća je tu prisutna u šumi dodira. Sjećam se da si jednom zgodom izgubila podvezice pa si bila drhtava. Tom prigodom pitao sam te da mi kažeš što je sažetak našeg života. S dozom šarma trepnula si trepavicama i nasmiješila mi se. Smatrao sam to prihvatljivim odgovorom. Poljubio tvoju predivnu ključnu kost.

CAPPUCCINO DRY

Zašto su ti kosti bile tako sipke. Oči toksične. U obliku neotvorene školjke. Sjećam se traga tvoga stopala na pješčanom žalu kad sam te pokušao uloviti. I sivomodroga kaputa mora koga smo odjenuli za večernji izlazak. Ti si se nenadano nasmijala i podigla obrve visoko. U daljini stari svjetionik nam je namigivao. Podigla si se iz vode i potrčala prema obali. Pod sjenicu. Bila si poput porculanske figure. Nisam te se usudio dirnuti. Neko vrijeme stajao sam zamišljen gledajući te u potiljak. Putovao sam linijom tvoje kose. Pronašao sam krijesnicu. Tad si podigla glavu i pogledala me. Pružio sam ti ruku. Ti svoju. Koža je dodirivala kožu. Vrijeme je klizilo poput satena. Zagrljeni dočekali smo jutro. Vrata dana otvorila su se pred nama i mi smo zakoračili, bez straha.

CAPPUCCINO SKINY

Sastrugala sam to malo hrđe što se skupila na žličici. Slomila nokat. Bol je bila kratka i jasna. Poskočila sam poput gazele. Tužno gledala u dovratnik. Sjećajući se jučerašnjeg dana. U svjetlucavoj večernjoj haljini. Ponukana tišinom otvorila sam vrata i izašla slijedeći mjesečev trag. Sekvence noći slagale su se ispred mene poput cakline čokoladnog kolača. Nisam se osvrtala. Prepustila sam se. Lice mi je bilo mirno i vedro. Krivulje brda i dolina nizale su se jedna za drugom. Jutro je još bilo mršavo kad sam utonula u zaborav. Sjetila sam se samo da plešem u kulturno-umjetničkom društvu *Sloga*, i da je to važno, ali ne znam zbog čega.

CAPPUCCINO VIENNESE

Tvoji bokovi podsjećali su me na gondolu. Možda je to bila kriva procjena. U doticaju prostora, onog unutrašnjeg kako i vanjskog. Na koncu godišnjica braka se bližila. Ono što smo znali na početku možda smo zaboravili nehotice. Možda se ipak sjećaš kako smo igrali badminton ispred šibenske katedrale. Svaki naš pokret bio je popraćen koncertom zvona. Govorila si mi da sam iskren i pošten čovjek, ali da naš odnos postaje monoton. Znala bi s vremena na vrijeme otputovati, pa bi se vratila. Voljela si sve što je mliječnobijelo. Nosila si šešire s koprenom. Iz daljine činilo se da ti je lice posuto pjegicama, no to te je tek sunce

doticalo. U mraku sobe znala bi stajati nepomično satima. Obično bih ostavio svjetlo u kuhinji, a na stolu šalicu kave i zdjelicu šlaga opraošenog kakaom. Sebi bih natočio votku. Popio i otišao na partiju karata.

CAPPUCCINO FREDDO

Zar je to moguće? Nitko nije očekivao da ćeš se vratiti. Slika tvoja izbljedadla s kapetanskom kapom stajala je na ulazu u konobu. Ante zvan Kozirep od oca Jose zvanog Travica. Tri sina isklesao u maternici, Ane od dva bunara, Ane od kamena živog i Ane od vira zelenog. Ženio se nije nikad. Plovio do ledenjaka, do vatre šume. Noću se budio kad su svi snivali i gledao zvijezdu, onu istu koju je ugledao na dan rođenja. Palube ga nosile onamo i ovamo. Grubim ga činile. Priprosto slagale život iz dana u dan. U geometriji zaboravljenoj, u kojoj sporedna uličica može poslati glavnom. Pa ideš, ideš putom koji te vodi. I svaki susret ti je susret. A opet nije ti lako svako jutro u zrcalu pogledati lice naborano. Pa se skriješ. U zamotuljku sna onog, onog od dodira sviju, sviju Ana.

LATTE MACCHIATO

Više nisam imao snage dodirnuti te. Šuštao sam. Kao voćka dozrela u odveć kasno godišnje doba. Ipak, ništa tu nije bilo čudno, osim čekanja, bez potrebe. Nalik lončiću mlijeka koji tek što nije provrio, a u kuhinji nije bilo nikog. Osim nečijeg odustajanja, sporosti i tuge. Učinilo mi se da sam čuo zvono. U papučama istrčao sam niz stepenice da ti otvorim dvorišna vrata. Čekao sam tebe, tebe koja si uvijek kasnila, koja si bila poput zvrka koji se okreće unatrag i unaprijed istovremeno. Nikoga nije bilo na vratima. Mlijeko je provrelo, krpice mraka i svjetla rasporedile su se pravilno. Pristavio sam novu šalicu i nastojao ostati budan. Kad god mi se učinilo da mi je netko dodirnuo obraz, to nisi bila ti već san. Napitak taman i vreo stavio sam hladiti između prozorskih stakala kako bih ga mogao popiti, nešto kasnije.

AMORE

Zar je to baš bilo tako. Kako govore fotografije i rukopisi u hitrini ispisani. Skloni da kroz okular sjećanja krupnu zrnatu strukturu stvarnosti pretvore u silni točkasti prostor u kome se prepoznaje nečija kretnja ili obris blago koloriran. Znakovi iscrtani kredom na asfaltu

stoje pred nama. Tako je lako skočiti u nebo i razbiti koljeno. Nije to ništa strašno, iako su ožiljci ljubavi bolni, a unutrašnji žar vatre dugo se razgara dok ne prođe vrućica. Oganj je potreban za svjetlo, za hranu, za dodir usana. Zaustiti nečije ime u mraku isto je kao i osjetiti na licu lahor vjetra koji nas prene tako da malo podignemo kapak kako bi vidjeli tko nas to dira, tko nas to zove.

SHAKERATO

Dvije kockice leda, dvije kockice šećera s koricom limuna blago protreseno u čaši vode. K tome dva zrnca kave za grickanje. To je party za dvoje koji počinje predvečer, a završava pred jutro. Volim kad si ti brežuljak snježni, a ja se spuštam, spuštam i jurim i nikako mi nije dosta. Volim kad se zaigramo s bojicama vodenim bojeći tijela uzajamno, puštajući da nas ponese smijeh, hihot, bacakanje i skakutanje. Hop, veliš ti. Hop, velim ja. Umorimo se i polagano, polagano draškamo tamo gdje nam se najviše sviđa. Ohoho, veliš ti. Ohoho, velim ja. Onda ugledam tvoje jarko limunastožute trepavice koje mi zadaju bol. Tako, tako da pobjegnem u kuhinju i doneseni ti kruške, narančaste i crvene. Režući ih na kriške posložim ih po tvome nagom tijelu, grickajući svaki, svaki dio pejzaža.

SPIRITO DI PANNA

Bila si odsutna, nekako. Htio sam da stvari stavimo na svoje mjesto. Nisam bio siguran da je pravi trenutak. Primijetio sam tvoj zeleni kišobran. Između nas dvoje kao da je bilo sjecište morskih struja. Onih toplih i onih hladnih. Ponudio sam ti čašu votke s ledom koju si obično pila, no ti si je gurnula u stranu. Ne gledajući me palila bi cigaretu za cigaretom. Nisam znao je li pametno pomaknuti ruku i dodirnuti te, ali učinio sam to. Ruke su ti bile hladne. Put ti je bila mliječna, svaka žilica bila je vidljiva. Nisi me odgurnula, štoviše ugnijezdila si se između ruku upijajući svaku zericu topline. Nije bilo potrebe izgovoriti nijednu riječ. Trebalo je samo dočekati jutro.

COFFE TIME

To se nije moglo izbjeći. To tvoje pjevanje. Tvoj melodični pristup životu. Gotovo da nisi sustala nikad. A onda nenadano, usred bjeline dana uhvatila bi te blaga snohvatica i ti bi

samo klonula. Snop drvaca za potpalu čekao je spreman. Vatra se razgorila brzo. U kotlić stavio bi se čekić, kamen, nešto alkohola i prašina kavena s pregrštom suhih ruža, starinskih. Kad bi voda proključala urešena mjehurićima trebalo ju je pustiti da se malo slegne. Poprimi teksturu vulkana urešenog zlatovezom, vatrom i mirisima snažnim. Šalice trebalo je staviti na posebno mjesto na sredini stola, ostaviti ih neko vrijeme same i tek onda ih ispuniti tekućinom. Sjesti polagano za stolac, blago dodirnuti šalicu prinoseći je ustima i krotko ispiti gutljaj po gutljaj.

ELISCAFFE

Kose su ti raštrkane. Koračaš iz postelje naga. Sjedaš nasuprot sunčevoj zruci koja te prati. Doručak je uobičajen. Sladoled preliven tekućom čokoladom s par kapi viskija. K tome tu je i čaša s kockama leda. Kojima dodiruješ jezik, vrške grudiju i pustiš da ti jedna za drugom kliznu u međunožje. To te osvježava i čini ornom za rad. Odjevena u crno i oštro na brzinu popiješ *espresso*, blago toniran s dvije, tri kapi mlijeka. Obično kozjeg. Rođena si 1943. godine. Tako barem proizlazi iz matične knjige viđenja i plakanja. Tvoja koža trebala bi biti ispisana teksturom starosti. No ti si kapriciozno lijepa i razmažena, voliš dugo, dugo spavati. Voliš listonošu, listonošu koji dolazi četvrtkom.

CAFFELATTE

Na izlet dovoljno je ponijeti kaput, lice i naočale, a ako se u torbi nade šminka neće biti na odmet. Mliječna koža veseli se putu. Nije joj lako, dva puta se udavala i oba je muža pokopala. Potrebna je okrepa. Čaša velika puna toploga mlijeka i zrnaca mrkline. Svaki gutljaj treba razmjestiti kako bi se košuljica utrobe osjećala ugodno. U hodu laganom izgubit će se sigurno tlo stvarnosti. Riječi će nestati kao i želje. Niz lice kotrljat će se mlake kapi kiše. Iz unutrašnjeg džepa izvadit ćeš salvetu oslikanu krilima lastavica. I pustit ćeš je da odleti.

CAFFELATTE SOYA

Pomalo je kasno. Ništa više nije moguće započeti, ali ni dovršiti. Najbolje bi bilo otići u postelju i zaspati, ali san se iskrao i pobjegao među zvijezde. Stojiš kod kuhinjskog prozora i

pratiš oblake. Ulicom ne prolazi nitko. Dodiruješ prozorsko staklo i noktom iscrtavaš malene noćne patuljke kako bi imao društvo za popiti ohlađenu kavu s dvije, tri kapi mlijeka. Drhturiš na stolcu baveći se nekim nejasnim računicama. Polutama je, jutro je još daleko. Možda bi prošetao do jedne od obližnjih ulica, ali obuzela te letargija. Pustio si stvarima da se razmjestu u prostoru bez želje da tu bilo što mijenjaš. Gotovo ih nesvjesno oponašaš tako da nema razlike između tebe i stolice na kojoj sjediš.

DECAFFEINATO

Čega bi se još trebao odreći. Što je to neophodno u tvome svakodnevnom životu. Oskudica kakva pritišće te. Standardna postava stola i stolice čini li ti život monotonim. Vičan li si podnositi sve troškove, đache, hudbe i godbe. Nisi li sklon prijetnjama i ratobornim izjavama ili je ipak, možda, protkanost tvoga bića nježnije strukturirana. Kad si susreo svoju buduću bračnu družicu koja je bila tvoja prva pomisao. Sjećaš li se susjeda Jože kojeg si pretukao drvenim kolcem, a poslije, poslije su vas Barica i Jalžica pronašle u jarku. Objedovali ste juhu od mlade koprive i medvjedeg luka i ozdravili. Potkraj dana kada bi kiša rosila pošli bi na vrh brijega s košarom punom jestvina. Sjeli bi i ispred sebe prostrli jednostavan bijeli ubrus.

FANTASIA

Mogla si izabrati štogod si htjela. Ali nisi. Osim smeđe sive boje kaputa. Oni koji su te poznavali nisu bili iznenađeni. Čekali su negdje tu u pozadini. Ti kao da si nešto zaboravila i naglo si otrčala kući. Ostavila si nam svoj oblačni pogled u kome su boje dana gasnule. Bilo je to neko preuranjeno proljeće koje je sve činilo pomalo nervoznim. Odjednom pojavila si se stisnutih usana nalik maćuhici. Kad sam stupio pred tebe, vidio sam tragove sukrvice na rubu usana. Bojao sam te pogledati u oči. Plakala si nečujno. Izgovorila si tiho: *Bilo mi je tako lijepo*. Još tiše, ponovio sam za tobom: *Bilo mi je tako lijepo*.

KNJIGA O VODI

VODA

Kad sam te prvi put vidio nisam se plašio. Gledala si me kao što sam ja gledao tebe. Bila si posve prozirna. Nalazila si se tamo gdje te nisam očekivao. Na sredini sobe. Trepnuo sam par puta za redom. No i dalje si bila tu, u svome valu, u svojoj nježnosti, bez želje za dodirrom, bez želje za pokretom. Stanovala si u mom oku koje je nesmotreno ispustilo suzu. Kako bi mi pokazalo kako si lijepa, lijepa.

VODA

Nijanse plavog i neplavog. Grljene i razgrljene. Posložene u tišini prostora. Drhtave. U okviru godišnjih doba. Prije rođenja dječakova. Prije dolaska djevojke s prozirkom naušnicom. Prije početka plesa. Prije prvog dodira usana. Prije dolaska ciganke. Voli, voli te Momo, rekla je. Prije nego je kava uzavrela. Prije nego što je bio 17. ožujak 1959. godine. Prije nego što je ispisana bilješka zelenom tintom. Prije nego što su svi otišli iz prostorije. U kojoj su ostale samo nijanse plavog i neplavog.

VODA

Krugovi, u vodi. Mogu nas podsjetiti na iznenađan i nasilan pad u crno, na korake koji se udaljavaju, pa se opet vraćaju, nenadano. Na duboku zdjelu u kojoj nema ništa osim odsjaja večernjeg sunca. Na boravak u šumi u tamnoj noći kad udaljena zvijezda pokazuje da postojimo i svojom dalekom i hladnom svjetlošću nam oduzima strah. Pa ujutro, još uvijek plahi, ali radosni istrčimo na livadu i bacimo kamenčić u vodu.

VODA

Lov ribe varalicom iziskuje umješnost. Skicu sačiniti treba od pokreta nježnih i fluidnih, a opet odlučnih. Opremu treba izabrati za čekanje dugo. Između dva treptaja oka. Kad poleti riba poletuša. Raskoš krljušti njenih rasprostire se po tkanici dana. Otkucaj srca je buran,

bije ko doboš. Metal hladni, žustri, treba dotaknuti osrčje kako bi bure nesuzdržane radosti šuštale. Kako bi prevladao razum. Kako bi se pripremio stol za svetkovinu. Negdje u hladovini. Sa stručkom mirisna cvijeća u bokalpu punom vode.

VODA

Kad te se pokušam sjetiti uzimam čašu vode. Odmah osjetim blage riječi i teške riječi. Izrečene u vlažnim šumarcima. U magličastim košuljama noći. Pri prelasku mostova. Kad su se susrele ženska i muška sila. Koje bi mijenjale strukturu stvarnosti iz trenutka u trenutak. To bi se obično događalo u rano proljeće kad se sve budi. Kad su vode hitre, ali još pomalo mutne. Kad se u njima čuje šaptanje zime koja odlazi. Kad bi ne znam iz kojeg razloga stajala ispred mene zakopčana do grla hlaća uvučenih u čarape. Kad je bilo teško od tebe izmamiti poljubac. Kad si iz neobjašnjivih razloga rekla: *Papir upija vodu*. I bojicama vodenim nacrtala si mi cvijet. Crtež si ocrtala kontrapunktom crnog i bijelog i stavila mi ga iznad uzglavlja gdje i danas stoji.

VODA

Slijedeći te, slijedio sam uske vodene prolaze u sezoni kiša kada je krajolik nalikovao prozirnoj čipkastoj haljini. Sijevalo mi je u lijevom ramenu. Ritam zaveslaja bio je usporen. Zglavak ruke bio mi je krvav, omotan djelićem tvog bijelog damastnog šala prepletenog nitima sedefno plavim i zelenim. Nitima koje su jedino svjetlucale u ovoj noći. Podsjećajući me na trenutak kada si mi se otrgla iz zagrljaja. Ne znam zašto i kada sam odustao. Bilo je to navodno u zoru 29. travnja 1912. godine.

VODA

Monoton. Bio je ritam tvoje ruke koja je dodirivala površinu vode. Kapljicu uznijela do mojih usana i dotaknula me. Bridjele su dugo od tog nježnog dodira. Izmaglice jutarnje zastrle su tvoje lice. Stajala si ispred mene kao nevjesta ovoga dana i ove noći. Kosa bila ti je podvezana bijelom trakom. Put bila ti je osrebrnjena od nedodira dugog. Zato, blago oslonio sam se o tvoju šumu kako bih osjetio tvoje bilo, osjetio tvoje disanje. A onda je šuma, šuma jasena crnog zašumorila lujajući nas u svome zagrljaju.

VODA

Nenadano progovorila si jezikom boli. U njemu ne postoje pitanja već samo odgovori. Postoje hladni izvori i bistri potoci koji teku gorskom dolinom. Postoji ponornica koja oplakuje tvoje tijelo. Postojiš ti naga sa zubima morskoga psa oko vrata. Prekrivena si velom duge, velom završetaka, raznobojnih. Raduješ se pastirima, svatovima i pozdravljaš ih svečana odjevena u bjelinu. Prebivaš na granici oblaka i tvome plaču raduje se zemlja. O kako li samo dišeš, skrivena ispod svih planina. Savršena je čistoća ovoga dana. Prstohvat noći minuo je skrivajući u svome baršunu sve svoje tajne. U probuđenu jutru, ti si samo pjevala, neku dugu, dugu i staru pjesmu.

VODA

Prišao ti je crnac očiju zelenih. Skinuo ti cipele s nogu. Noge položio u vodu posutu laticama cvijeća. Podigao jednu pa drugu. Obrisao ih dodirom usana svojih. Oslobodio ti grudi od tkanine pamučne. Stavio oko vrata amulet zlatni. Poveo te do krivudave staze gdje čekale su žene kako bi zajedno krenuli na put. U daljini bio je primjetan dim crni. U zraku osjećala se neka silina. Zemlja je bila prekrivena šumama kroz koje je valjalo proći. Pod pritiskom nogu zemlja bi utonula pa se pridigla. Tako je disala skupa s nama. Ostavljajući nam zebnju u srcu, jer nismo vjerovali da nas vodi kuda treba. Onu koja je naga, čista i topla. Kad smo stigle na obalu rijeke bio je sumrak. Slušale smo je i utonule u san. Ujutro oprale smo kose i bosonoge ušle u rijeku koja nas je blagoslovila učeći nas poniznosti i ljubavi, ljubavi od dviju volja.

VODA

Pozdravila si sunce jutarnje, kao i večernje. Živjela si sa stablima i kamenjem. Pustila sve sjenke da prođu svojim putem. Dopuštala da se spleteno rasplete, a raspleteno splete. Prepoznala svakoga po tišini njegove duše koja se pokušala sakriti u žuboru ili poluglasnoj pjesmi ispjevanoj u kasno popodne. Kad si osjetila nečiju melankoliju ili nervozu pozvala bi ga k sebi. Kad bi te dodirnuo rukama i uronio svoje lice u tvoje bilo bi mu lakše. Oči bi mu pratile ritam tvojih vibracija valova koji su se dizali i spuštali. Tad je bilo moguće donijeti sve

odluke, pa i one radosne.

VODA

Friškina jutarnja natjerala me da otvorim očne kapke. Operem ruke sapunom od ružmarina koji se gotovo potrošio. Po sapunu mjerim vrijeme. Kad ga više nema znam da mi je poći u trgovinu i prisjetiti se što se je sve događalo proteklih dana. Kad kupujem novi sapun biram miris kojim kao da želim da zamirišu dani koji će doći. Poštujem vodu, ona je tu kao stari prijatelj. Kao i prašina na stolu, koju ne volim dirati, osim ako učestalo počnem kihati, pa je i nehotice rastjeram što mi je žao. Volim i šačicu paučine koja se sakuplja iza vrata ukrašenu zrnima svjetla. Zadrijemati na tren u pola dana tako je lijepo. Kad otvoriš oči i vidiš da je sve tu, tako, tako si sretan. Isto, isto kao kad si prvi puta vidio da Juliška ne nosi gaćice.

VODA

Ne bih rekao da je to bio tvoj kapric. Ti si bila dominantna i svojeglava žena. Voljela si osjećati vodu kako klizi niz tijelo. Kad bi kiša padala cijelu noć ti bi izašla naga, ne bojeći se gromova. Žarke su ti bile oči. Voljela si nositi crnu odjeću, onu koju nose starice iz zaseoka blizu mora. Nosila si i starinsku punđu ukrašenu koraljima. A obrisi čvrstih ti i nesputanih grudiju naslućivali su se ispod grube tkanine. Nosila si i zatvorene sandale ukrašene sedefom od školjaka tamnih. Pa bi trčala, trčala niz kamenik i poskakivala, poskakivala. Sve bi te gledalo. I staro i mlado. Čekajući da usnama dodirneš sunce.

VODA

Srodna si vodi. Pogotovo u nekim detaljima. Poput rasječene usne i kovrčave crne kose. A i linija tijela ti teče, beskonačno. Grudi su ti nalik malim posudama u kojima je pospremljena mekoća dodira. Sjećam se kada sam se penjao strmom ulicom, a ti si me slijedila svega par koraka dalje. Podsjećali smo na dva crna leptira. Kišilo je. Upravo sam izašao iz ureda s aktovkom u jednoj i kišobranom u drugoj ruci. A ti, pošto si otplesala ples u nekoj dalekoj kavani, koraka teških pošla si kući. Dugo vremena naši koraci su se prepoznavali. Osvrnuo sam se, zastao, kako bi me ti mogla sustići.

VODA

U zoru 23. svibnja 1934. godine gromovi su parali nebo. Pili smo čaj jutarnji. Potom okupali se u poljupcima još snenim. Složio sam ispred tebe kolaž od kruha i dodao ti sječivo oštro. Kako bi mogla odrezati svoj pogled od mog. A da to ne bude odveć bolno. Soba od mahagonija škriputavo se razmjestila okolo nas. Nastojeći biti nježna do zadnjega trenutka. Abecede. Nacrtane na tvojim usnicama.

VODA

Ne treba ići nikamo, zaključio sam nogu uronjenih u lavor vode. Mjereći udaljenost između dviju točaka smještenih između tvoga i moga lica. Čekajući k tome najezdu tvojih riječi. Riječi koje su bile guste, bogate smolama. Nisam ti htio dopustiti dotaknuti moju bezbrižnost. Razgrnuo sam košulju nastojeći biti što muževnijim. Kad si mi prilazila u haljini s prugama i cvjetićima ispred kuće projurio je vlak. Taj trenutak bio je dovoljan da me pogledaš, kao neznanca, i odeš u drugu sobu.

VODA

Kupala si se u šumoru lišća u kasno predvečerje kad je zrak uzdrhtao poput leptirovih krila. Bila je to noć kišna, monotona. Kosa crna sjajila ti se. Na oči su ti navirale suze koje su se stapale s kapima kiše. U utrobi ti je pulsirao kaos prošloga dana kad si mu rekla da ode. No još uvijek si osjećala da te poput psa skitnice slijedi. Na usnice posložila si brojalicu neku dječju. Zapjevala. Odmarala se, u polaganom kretanju niz brdo.

VODA

Uzela si maramu i pustila je u žuboru potoka, neko vrijeme. Glavu zamotala podižući je prema suncu. Čvrsto osjećajući pod nogama zemlju. Zemlju koja je jedva izdržavala snažne udarce tvoga srca. Nadirala si u prostor koji je pred tvoje noge bacaio latice svekoličke, latice mirisne. Nije te bilo moguće zaustaviti. Sve do 10. lipnja 1807. godine kada se vrijeme naglo

promijenilo. Tada si predahnula. Spustila košare na tlo, sjela nogu nakošenih. No ne zadugo. Trebalo je stići povrh zaseoka u vrijeme kada procvjeta breskva, u vrijeme kad krajolik otamnožuti, kad zapjeva vuga zlatna.

VODA

Našao sam se na strmom šumskom putu. U nekom zaboravu. U noći s kućama seoskim, napravljenim od topline kruha. Kruha obučenog brižnošću i suzama žena koje nas prate u svim našim odlascima. Jutarnjim i večernjim. Negdje u vremenu kad se još nije probudio smijeh, a ni suze nisu stigle nenadano i nepozvano. Noktima bih doticao, grebao tamnoplavi monokrom koji se rasprostirao okolo mene. Osjećao sam kao da dodirujem čvrstu opnu kukca. Zaklopivši oči razaznao bih sve boje, u meni i uokolo mene. Zapravo tu nije postojala neka primjetna granica. Sve bi odjednom bilo zeleno, zeleno s plavim odsjajem i mrvicama narančastog. U ustima nosio sam jaje bjelkasto s tamnim pjegama. Ponio bih ga u visinu drveća i položio u gnijezdo od isprepletenih trava. Čim bi mi priroda dodirnula dušu poput ptice poletio bih i ulovio mušicu, mušicu orošenu svjetlošću, orošenu kapljicom vode.

VODA

Držao sam te u naručju. Ljuljao. Nastojeći u sveukupnosti svakodnevnoga posla ukrasti svaki trenutak kako bih te dodirnuo. Osjetio gracilnost svake tvoje koščice. Putovao beskrajno dugo svim tvojim pregibima, proplancima i vododijelnicama. Volio sam te i tihi i glasnu. U razdobljima ozimnice, u razdobljima silovitog proljetnog južnog vjetra kao i kada bi na svirali odsvirala melodije očitane s notnoga papira neba. Sve je to govorilo o našim malim potrebama. O tvome prekrasnom, svijetlom i ispruganom trbuhu. O radosti tvojoj kad se podigneš na prste, izdužiš kako bi dodirnula nešto, nešto dragocjeno. Kako bi stvorila žamor, smijeh i cirkus. Kako bi se vezala za mene, kao što se žica veže za glazbalo. Kako bismo zvučali zajedno na jeziku zaboravljenom samo nama poznatom.

VODA

Stranputice katkada vode pravim putem. Torba za plažu, haljina jedna plava, haljina jedna bijela. Nauštrb snu lijepo je ustati pred zoru kada more miriše. Istražiti rukopis stopala

zapisanih u teksturi pijeska. Dodirnuti kosu protkanu sjedinama. Organizam otvoriti dodiru sunca koje je nježno jer nas upoznaje. Pokraj nas drveće je još tiho, zrcali kristale valova koji se dotiču i odlaze. U šarenici oka ocrtavaju se pastelne boje. Sva grubost i nesklad života kao da su se izgubili. Do trenutka kada stignu galebovi i ljudi i učine buku zemlje zamjetnom.

VODA

Različite razine vode bilježe se tijekom godina. Zapisuju se u krhkoj posudi vremena. Poput tragova plesačice. Poput pomaka planine. Sjećaš li se, kako zanijemiš kada prvi puta uđeš u nečije dvorište, a to je jedini put kojim možeš proći. Tako je i s vodom dubokom i tihom. Kad si u njoj kroz rupice svjetlosti ne možeš pobjeći. Rastopiti se možeš kao dražej. Isprazniti kao trstika. Bivajući prazan i sladak. Predan dokolici. Dokolici poljupca.

VODA

Danas neću, ali ovih dana bi mogli, rekao si mi na brzinu, u prolazu. Odmah sam počela pospremati kuću uzevši metlicu namočenu u vodu. Ti si i dalje bio drzak iz meni nepoznatih razloga. Usporila sam glas. Usporila sam kretanje. Svu težinu usredotočila na vrškove nožnih prstiju, tako da ako bude potrebe mogu poskočiti. Pozvala sam i sve voće i sve insekte u kuću. Otvorila sam i sva vrata i prozore kako bi noći omogućila da pristane dan. I onda sam čekala. Prvo je kiša počela pljuštati. Onda su se počeli šuljati zavijuci izmaglice, nalik pjenici sladornoj. Pa sam šapnula i odmah je stigla množina od junaka i otjerala sve, sve što pripada neljubavi. Tebe su doveli skrušena i vezanog za čvrstu sponu moga sporoglasa i dodir moj nemilosrdan.

VODA

Tersil sze budem. Košutu srca poiskati. U zornici jutra kad na pojilište silazi. Tražeći sjenovito i mirno mjesto. Gdje vlat trave je visoka. Tek do koljena vode hladne. Kako bi tu provela čitav život. Gipka. U svetkovini svakoga dana. Katkada među stijenama, katkada među vodotocima, a ponekad, ponekad i na proplancima. U konstelaciji zvijezda ocrtava se kruna njena, nevjestina. Svaku noć drugačija, prigodi svadbenoj prispodobiva.

VODA

Vi ste stari radnik i imate iskustvo, rekla je gledajući me u ruke. Odmah sam osjetio slabost gledajući njene oči boje poljskoga ljiljana. Ono malo radosti koliko mi je preostalo morao sam joj predati bez pogovora. U ustima sam osjećao gorkast okus, kao da mi je jezik premazan mješavinom meda i papra. Mnogo puta poslije kad sam je poljubio imao sam taj isti okus u ustima. Kad smo trčali nastojeći uloviti krunu morskih valova osjetio bih nezaustavljivu ljepotu u stopalima koja me je tjerala da nastavim trčati tako dugo dok joj ne padnem u zagrljaj. Zabacivanje njene kose dovodilo me je do ludila. Ukoliko bih na nebu ugledao papirnate zmajeve, bilo bi mi malo lakše. Ali tek toliko da otrčim u šumu bambusovu koja bi me svog izudarala. Pa bih istrčao modar, plačljiv i nasmiješen. Sklon da blijedom tintom ispišem njeno ime na jesenjem oblaku koji je lovio zadnje trake sunca.

VODA

Odjeven sam u duge muške haljine. Tuge i radosti. Jedva vidljivih miomirisa. Nešto što podsjeća na zelenkastocrno. Na slaganje grančica i travki koje na početku samo pucketaju, a onda planu nenadano. Tako da vatra skrivena u vilicama dima jedva čeka da pokaže svoje crte jarke. Oblikovane u nizu od figura plesopisnih. U krugu priča večernjih. Ispričanih kako bi utonuli u san. U magličastu strukturu sna koja niti svoje isprepliće s jutarnjom maglicom tako da kad otvoriš oči sanjaš još koji tren, a možda i dva. No netko, netko se tu šulja, netko tko je tu zapravo uvijek. U dugoj, dugoj haljini vode.

VODA

Popit ću sve sunce s vršaka grudiju tvojih, dotaknuti svako zrnce soli koje se skriva u pregibima tvojim skrovitim. Zavidjeti moru koje te obljubljuje i kada mene nema. Pokušat ću biti nalik mjesecu mladom koji ti poput mladića samodopadnog prilazi nastojeći te očarati svakom svojom kretnjom. Bit ću radostan, usprkos boli u lijevom ramenu. Usprkos pogledu mom dugom i monotonom. U kome samo ti pronalaziš ljepotu. Pa mi pružaš ruke. Oblačne i meke. Snohvatne i budne, istovremeno. Vodiš me pod svoju košulju grubu od bijela platna. Kad susretnem kose tvoje oštro odsječene u svjetlost krijesnica odjevene poljubim te,

poljubim, dva puta za redom.

VODA

Bila si išarana noćnim svjetlom koje ti je poput papuča baršunastih doticalo prste nožne koji su bili nemirni, malo. Sanjala si kako hodaš seoskim putem u predvečerje ne susrećući nikog osim sjenki. Išla si ka kući od sedam voda. Kad si stigla sjela si u kut terase čekajući svježinu jutra. Osjećala si se vrlo, vrlo pitko. Željna da te netko dodirne usnama. Nježno. Tako da ne saznaš da to bio je samo san.

VODA

Najljepše je doba dana kad pastir dolazi. Prolazeći kroz monokrom zeleni od tišine, u kome samoglasnici bleje dugo, dugo. To je vrijeme kada u šupljini prsnoj iznad dušnika blizu srca raste žlijezda timus. Daruje nam snagu i nježnost. Pa se zafrčka, zafrčka u kućicu puževu malenu. Puštajući nas da prepoznamo krajolik u koji smo kročili. Sve te zemlje, sve te vode. U krug porazmještene. Opjevane glasom tihim. Glasom školjke morske. U kojoj spava planina, planina velika. Kao poljubac tvoj koji me dodirnuo nije.

VODA

Papirnate lađe puštam oko podneva. Da odu na drugu stranu rijeke gdje se ti kupraš. U kasno ljeto kad nas ništa ne požuruje. Osim sjenki pod drvetom koje danom svakim postaju tamnije. Slične mojim očima koje gledaju te. U košulji mokroj, zelenoj. Kose suspregnute tkaninom. Ukrašene samo prašinom zlatnom i srebrnom. Koraka dugih i sigurnih. Ravnomjerno razmještenih u prostor koji pulsira od vrućine. Tvoje noge čvrste su, gotovo zasađene u zemlju. Kad se otrgneš zemlja čezne za tobom. Zrak ovjetrava ti kosu, želeći pridobiti tvoju naklonost. No već u idućem trenu, nevjerna kakva već jesi, skočit ćeš u vodu.

VODA

Drhtavica me je držala već nekoliko dana. Inzistirala sam da sobu oboje bojom svježih

ljubičastih pupoljaka. Svaki trenutak bila sam spremna krenuti na put. Čekala sam samo da prestanu kiše kako bih pošla za jatom divljih gusaka. Nisu me mogli zaustaviti. Kad sam krenula grad je bio poluprazan. Sa sobom sam ponijela pregršt bambusovih štapova i jednocvijetnu vazu. Srce sam ritmizirala na 160 otkucaja u minuti, a tijelo mi je bilo zagrijano na 38.4 Celzijusova stupnja. Na oči su mi navirale suze. Vjerojatno je to bilo zbog snažna mirisa divljega cvijeća. Na putnoj odjeći skupila se prašina sunčana. Za trenutak sam dosegla rub rižinoga polja pomalo već bauljajući. U knjizi nije pisalo kuda sada, kuda sada dalje. Znala sam samo da su vode jezera sjajno crne, tako sjajno crne da pobuđuju bol u očima. Zato sam iz predostrožnosti na kapke stavila pčelinja krila, a ruke sam držala prazne jer je to bilo neophodno. Da bih ostala prisebna čitavo vrijeme ponavljala sam ime moje majke čije su usne bile krvavocrvene, a kosa poput runa striženog janjeta. Voljela je riječ zauvijek i nije se ničega bojala. Kad sam dobila menstruaciju poklonila mi je Penaten i poljubac. Isprva sam se osjećala ljekovito i bešumno, ali onda me nešto tako ojačalo da sam kruh omazan maslacem stisnula između nogu. Sva sreća da ga nisam namazala marmeladom od jagoda ranih. Oh, tek sada nisam znala kuda ću krenuti. Ta sjeta, ta sjećanja samo su me smutila. Mene koja na čelu imam nacrtanu crvenu točku sreće. Mene koja vjerujem u stalnu nestalnost. Mene koja sam naučila baratati s drvenim kvrgoručkama kuhinjskog ormara. Mene koja sam zatočena u mesu. Mene koju su htjeli omladoženiti na jastucima bijelim. Umorila sam se, umorila. Dodirnula koru drveta. Stavila u usta bobicu crnu, crvenu i zelenu. Pomilovala pup grmolike. Pomaknula se sjenci koja je trebala proći. Osmiješila se skakavcu zelenom. Ugledala prolaz između brda. Ugledala i zaboravila svoje ime.

VODA

Ona je imala bijele, a ja crne figure. To nije bilo jedino što nas je razlikovalo. Osim koverca, osim puti, osim buđenja, ranog ili kasnog. Na početku se nismo baš voljeli. Bili su tu neki drugi, u našim kućama, u našim posteljama. Naš odnos bio je melodramatičan, neizbježan. Što smo više bježali jedan od drugog to smo si bili bliže, poput vode kojoj u kovitlacu nije moguće promijeniti lijek. Pa je onda pustiš da teče, da dotiče obale. Dopustiš da te raspuštene kose miluju. Ruka dodirne u međuzvezdanom prostoru u kome nema starosti. Postoje samo dvije jednostavne glinene posude, jedna pored druge.

VODA

Odmalena tu si. Zlatonosa, kometne kose. Uvijek skrivena u gustišu šume. Po tebi pada kiša, hladna i čista. Ti si ona koja ćeš htjeti doći u moj dom. Darovati me voćem, cvijećem i trajanjem. Šutke dodirnut ću tvoj pupak. Šutke podignut ću koprenu s tvoga lica. Pustiti prirodi da se očita u našim stopalima, da nam oduzme svaku, svaku suvišnu riječ.

VODA

Kosa joj se protezala do poda vode posute listićima. Nijanse svjetlosti dolazile su odasvud tako da je bilo teško razaznati cjelinu. Cjelinu snažne tjelesne privlačnosti. Njene bjeline obavijene crnom haljinom. Tada, tada mi je bilo točno sedamsto devedeset godina i nisam bio više mlad. No srce mi je još uvijek bilo krasotno, sklono čuti razgovor ptica i hod tišine. U oblini njenih grudiju prepoznavao bih oblinu sunca i život bezbrižan. Život koji nije znao za veliki umor i kapke spuštene. Samo za sokove kisele, slatke i zujave koji su ponirali do dubine gležnjeva njenih rumenih i nasmijanih. Volio sam otvorene površine njena tijela i kauč na kojeg bismo prilegli oblikujući bisernu školjku.

KNJIGA O RADOSTI

KOS POTOČNI

Skakuće. Loveći okomice sunca. Uredno posložene u ornamentu jutra. Glazura jutra još je mrvičasta. Orošena kapljicama vode koja pršti odasvud i boji krajolik. Tvoreći haljinu prelijepu od prozira, titraja i trajanja kratkotrajnog. Voda sluša. Glasove drveća, biljaka i ptica. Ona poznaje kosa potočnog. Njegovu hitrinu i probojnost tanka mu i oštra kljuna. Kad se hitne u dubinu. Izroni tamo negdje daleko. Daleko.

VRABAC OBIČNI

Poskoči za grančicom, za bubom pokrećući svih svojih tristo šezdeset zglobova. Sveukupnost njegova tako dolazi do izražaja bez obzira na njegov skromni izgled. Tragovi njegovi na zemljištu gotovo su nezamjetni. Teško da će ih tko slijediti. Osim možda okrugli nasmijani prosjedi čovjek na svome putu svakodnevnom i običnom. Sa željom da se ponekad odmori na drvenoj klupi.

KULA OD PAUČINE

Tamo iza stare pletene stolice okrenute vrtu gdje se nekad pio čaj. Tamo gdje je zvuk flaute bio svečan i izuzetno, izuzetno svijetlo plav. Tamo gdje se tvoja nagost natjecala s nagošću mjeseca. Tamo gdje još uvijek prisutan je tvoj glas. Tamo gdje je otpjevan drevni koral o osmjesima kasnoga ljeta. Tamo gdje sporost i brzina jednako traju.

DODIRIVANJE

Kazaljke sata koračale bi kao da slijede naše usporene kretnje. Razgovor je gotovo utihnuo. Misaone sklopke puzale bi između nas poput ogromnih kornjača. Stajali smo jedno pored drugoga. Bez dodira. Držeći ljutnju u sebi. Samo bore oko naših očiju i usta ispisivale bi se nevidljivim rukopisom. Počele su padati prve kapi kiše dižući prašinu, mijenjajući teksturu zemlje. Nismo imali kišobrane. Možda je to bilo dobro. Na koncu što smo mogli. Primili smo

se za ruke i otrčali.

VIJUGALA

Mnoga su rasprostrta po stolu. Stolu kojeg je završio majstor. Uokruglac hodeći, kretnje svoje mjereći. Ne čineći ni jedan udarac ni prejakim ni preslabim. Poštujući krvotok drva. Njegovu radost i bol. I sve zvukove ispisane na njegovu tijelu. Glas majstora je krepak, štoviše pijevan. Voli život sastavljen od sitnica. Poput buđenja ranojutarnjeg kad je dobro poći u dan. Dan u kome biljka je vitičasta i leptir bordonarančast. I još mnogo toga točkastog, prugastog, išaranog u crtežu kojim se crta dan. Onda navečer, kad zazvuče zrikavci crni, žuti, crveni i zeleni nije teško sjesti za prostrti stol. Iz posude zemljane uzeti srdelu i krumpir.

DAMSKI ŠEŠIR

Frizura grmolika ti je, nalik sitnom rascvjetanom cvijeću. Vrlo rijetko nosiš svoj šešir damski. Obično kad u haljini od zvijezda žuriš kroz uske zaobilazne uličice kako bi stigla u pristanište i dočekala prekooceanski brod. Oko srca osjećaš oganj i mašeš nekom tko ti se čini poznat. Kad on siđe i poljubi te ti se zbuniš i plaha otrčiš u svoj skromni sobičak. Dugo se niste vidjeli. Polako prepoznaješ njegov miris i žarke mu i blistave oči. Kad ugledaš njegovo polugolo tijelo osjećaš se kao odsječena. Grudi su ti prekrivene naborima teške svile. Bježiš od dodira. Tek kad si čula staru mornarsku pjesmu prišla si mu i dočekala jutro obasuta poljupcima. Osjećala si obiserena svim morskim žalovima kojima si proputovala zajedno s njim. Kad je postelja ostala prazna nisi bila potresena. Uzela si šešir damski i pospremila ga u tamu ormara.

KOLAČ

Prostorija ispunjena je svjetlošću sunčevom i vrelinom kolovoškog dana. U pećnicu ožarenu treba dodati cjepanicu i malo smrekovine. Sve se jari i teško je disati. Preko stola prebačena stara plahta obrašnjena sa sviju strana. Na njoj tijelo kolača, vijuga. Vlažnih ruku dotičeš mu bilo. Udaraš sječivom. Miče se, miče se i raste, drhturavo, sirovo, raskomadano tijelo kolača podvezano na okrajcima pupkovinom. Primaš ga, bacaš na vreli metal pouzdajući se u svoju

vještinu, trud i strpljenje. Na koncu uzimaš zagorjeli krajičak i stavljaš ga u usta puštajući da usnica gornja dodirne donju. I tako još mnogo puta u nizu neprekinutom.

JOŠ MALO PA SMO DOMA

A da, nikako to nisi mogla dočekati. Mrštila si se kao obično zbog nekih svojih nedoumica. Popravila si šminku. Prebacila nogu preko noge. Istaknula profil nosa. A ja, ja sam se bavio cvjetnim uzorkom tvoje haljine spremajući se izreći koju sitnu laž. Posve nenadano zapitala si me da li te volim. Hm, još malo pa smo doma, rekao sam, smijući se i ljubeći te poljupcima silnim poput kiše.

U ZNAK ŠTOVANJA I HVALE ZA SURADNJU

Eto već se vidi more, rekla si. Očekujući da izraz moga lica bude zadovoljavajuć. No ja sam zadrijemao oslonjen o tvoje rame. Bešumno si mi dotaknula kosu sijedu. Omodrene otvorio sam oči. Nemajući potrebe ništa reći, ništa učiniti. Ljuljala si me svojim osmijehom. Crtala mi sjećanja. Sve tako dugo dok ti glava nije klonula, do moje.

KROZ STAKLO OROŠENO

Naziru se tvoje grudi. Složene u kućice svjetala poredanih poput saća. Koje dodiruje oko. Koje dodiruje uho. Koje dodiruje jezik. Putujući kroz vrijeme do pradodira. Ponavljajući u svakom dodiru sve dodire. Silovito, polako. Kao što to čini šuma, kao što to čini kobila siva. Kao što to čini korak lijevi kad prilazi koraku desnom. Tik pred sam dodir sve stane, staze izgube svoje obrise. Ostanu kapi koje klize niz moje i tvoje tijelo.

ŽELJEZNIČKA STANICA

Tu bila je klupa na kojoj sam sjedio ne očekujući ničiji dolazak ni odlazak. Istovjetan klupi, lokomotivi, cvijetu koji je rastao pored pruge. Djelić mozaika koji se stvarao i rastvarao iz trenutka u trenutak ostajući zabilježen u zrcima svjetla i tame. U vitraju nebeskom čije slike vidimo očima zatvorenim, ali i otvorenim.

KANTICA PIJESKA

Može se prosuti u igri udarena dječjom nogom koja u hitrini sve ruši. Lijepo je doći poslije kad mali ratnik otrči za leptirom ili nečim drugim. Istina, neko vrijeme se osvrćemo misleći da će doći odnekud. Pa se ipak, malo po malo zaigramo, očiju otvorenih, predanih igri, pregrštu crteža oslikanih u svakoj granuli pijeska. Nečemu što je tako lijepo, lijepo kao suza koja nam klizi niz oko.

KOŠUTA

Dotaknuti te nisam mogao. Kao ni ti mene. Na početku. Plahost nam je bila obostrana. Trebalo je odmah odustali od bilo kakvih nakana, želja. A to nije lako. Zato zglobove treba pomicati polagano prolazeći iz jedne u drugu ćeliju zraka. Vazdazeleni dan baca malene sjenke. Vremenom one postanu duže. Poput jezika omotaju nas. U jednom zalogaju progutaju nas. Skutreni uđemo u san. Jedno pored drugog.

ŽLIČNJACI OD SNIJEGA

Mama je za rođendan dobila vagu, kuhinjsku. Na njoj je bilo moguće izmjeriti mnogo toga, od prašina slatkih i gorkih do bobica skromnih i manje skromnih. Najteže je bilo odvagnuti težinu poljupca otisnutog o naše čelo, obraz ili ruku. Onda kad nas je tješila, smirivala naše nemire i mnoge druge nezasitnosti. Najviše smo voljeli žličnjake od snijega, one posebne, koji bi magijom njenih ruku letjeli u zraku pa bi ih svi pokušali uloviti. Gotovo uvijek bi nam pobjegli, a ona bi samo pružila ruku i dodirnula nam usne.

LOPATICA ZA UGLJEN

Bila je djedova. Iskovana u njegovoj mladosti, tamo u nekim ratovima iz kojih se vratio kako bi susreo mene. Naučio me igri s orasima i mnogo čemu drugom. On nije odrastao, nikad. Kad je zaklopio oči mislio sam da se igra skrivača, pa sam ih i ja zatvorio ne želeći ih otvoriti danima, sve dok mi nisu ponudili pekmez od ribizla koji je bio malo slan od suza. Već tad

sam ušao u svijet mikrodimenzija. U treperavo. U maleno, maleno.

VELIKE NARANČASTOPLAVE NAOČALE

Nosila je moja teta Blaga. Prolazeći putem kojim nitko nije prolazio. U vrijeme velikih sparina. O noge otisnula joj se zemlja crvenica. Pred put popila je naprstak vode, a u torbi ponijela pregršt sjemenki. Takva popudbina dala joj je snagu da korača. Malo pogrbljena. Krenula je put Visočice, ka crkvi od vala krunidbenog u haljini starinskoj, crnoj, okrppljenoj. Crte lica bile su joj grube i pravilno raspoređene. Urešene poprskom od odležane kvasine. Slabost i milina na tren bi joj korak učinile nesigurnim. Baš u trenutku kad je ugledala šiljasti trokut zvonika koji je svojim vrhom doticao nebo. Klecnula je na kamenu policu puštajući Očenašu da je pridigne.

PREKRIVEN POKRIVAČIMA

U podstanarskoj sobi drhturavo je. Prozorsko okno obloženo je kartonima. Očni kapci ovlaženi nastoje uloviti zericu sna. Na vratima zabijen je zahrđali čavao na kojem ne visi ništa. Trebalo bi učiniti neke preinake. Promijeniti podstavu šešira. U smočnici pronaći barem kap likera od oraha. U pretincu za pisma pronaći stara pisma koja još mirišu na kruh, prešane ljubice i nečije odlaske. Grad se nije probudio. Negdje je između sna i stvarnosti prekriven pokrivačem snježnim.

RAZGOVOR SA ZVIJEZDAMA I PTICAMA

U vitrini je porculanski servis za kavu i čaj. Treba samo sjesti za stol i otvoriti prozor. Tako počinje služba čitanja rukopisa modrog koji ima svoje trajanje dugo. Negdje između svjetla i tame i tame i svjetla pročita se prvi znak u beskrajnom nizu. Oko/uho/jezik sažeti u žižak osjetilni ćute nutrinu svakog znaka koji istovremeno i njih iščitava. U danom momentu nema razlike između vrtuljka i patuljka. Ista ih sila, ista ih radost u zagrljaj gurka, koreći ih prijekorima sitnim.

KVADRAT ŽUTE, PLAVE I ZELENE

Na tvojoj je suknji naran. Koja poskoči kad se igraš školice. Pecivo posuto prosom i sitnice još neke, ženske, ispadnu ti iz džepa. Pecivo podijeliš s pticama šarenim i skočnim, a sve ostalo svežeš uzicom tankom. Pa se zakoloturaš niz brijeg. Šuma i ošumica trče, trče oko tebe. Ne love te, već radost ti daju svu.

OSJETLJIVA POPUT OBLAČKA DIMA

Kišeš čim me pogledaš. Kosa ti je vezana čvrstim postolarskim koncem da ne bi odletjela. Vjetrovito je, a ti si poželjela susresti nekog drugog. Poput mladića u otrcanom baršunastom kaputu. Sladunjavog i boležljivog k tome. Kad si s njime i držite se za ruke imaš osjećaj da si progutala sirup protiv kašlja. Pa se i ti razboliš malo, jer to je tako, tako lijepo, lijepo i ljekovito.

DA LI BISTE HTJELI POD MOJ KIŠOBRAN

Krasnu sam mladost imala. Predahnula nisam ni tren. Kad danas razgovaram o proteklom vremenu nemam osjećaj da govorim o nečem što je nestalo, o nečem što je izgubilo boju. Ljude pitam: *Da li biste htjeli pod moj kišobran?* Poneko pristane. Ruku pod ruku šetamo izmjenjujući poneku riječ ili osmijeh. Kad kiša prestane padati, kišobran zatvorim.

TAJANSTVENA KAO NOĆNI ORMARIĆ

Teško je bilo izmamiti tvoj osmijeh, pogotovo kad popravljáš kragu zimskoga kaputa pred izlazak. Zato sam tanjur s vrućim odlomljenim kruhom na kojem se istopila mast ostavio na stolu i otišao. Nisam se iznenadio kad sam malo kasnije kaput pronašao u predsoblju prebačen preko stolice, a ti si spavala u drugoj sobi. Sjeo sam nasuprot tebe čekajući da otvoriš očne kapke. Kad bi se probudila uvijek bi se smijala i gledala me. Ja bih rekao jedno od tvojih šest imena i otišao u sobu u kojoj je svirala muzika, pa bih plesao katkad sam, a katkad s tobom.

ANĐEO MALIH KRUGOVA

Sigurno liči na tebe. Vidljivu u nevidljivom. Otrčalu i dotrčalu istovremeno. S kapicom i bez kapice. Kad stojiš, stojiš ispred mene, pa se dodirnemo usnicama. Upravo si mi za rođendan kupila sportske cipele. Meni koji te nikad ne mogu sustići. A ja sam tebi poklonio pregršt voćki koštunjičavih. Pa smo otišli kod tvoje bake na obrok bljutavih žitnih kašica. Po povratku zagledali smo se u nebo. Povlačeći glavne i sporedne linije u unutarnjim i vanjskim poljima. Tkanje je ispalo lijepo, prikladno za bakin stolić.

SLAGALICA

Dugmad sačinjena od smole, sumpora i bakra razbacana stoje na starinskom stolnjaku. Kao znak igre koja je izgubila svoje igrače. Svjetlost u sobi se mijenja upijajući se u stvarima oblikujući ih. Vrijeme li je, ući u sobu ili pustiti da ju zastre mrklina. Frane/Jure/Mate čekaju da o podne soba omodri od blizine mora. Oči im osvijetlane, koverče zaigrane. Čekaju, čekaju još samo na te da uđeš i na stol baciš botun, onaj najljepši od srebrana oslikan mornarskim sidrom.

MED I VANILIJA

U blagovaonici bila si sama, slažući tanjure na stol prije nego pristignu gosti. Pri tome pjevala bi pjesme tonova visokih. Mada si znala da bi svaki čas netko mogao naići prenula bi se pri nečijem ulasku gledajući ga upitno. No dovoljno je bilo da te dodirne za ruku ili obraz i sjedne za stol. Bila si visoka i snažna s djetinjim licem, puna dobrote. Četiri desetljeća radila si kao konfekcijska radnica. Slagala pasice, potke, ruže od tekstila rumenog. Miješala bi heljdino i bijelo brašno. Pred počinak skupljala jabuke pale na zemlju. Izrađivala nam vjetrenjače od papira. Tugu otklanjala, pogledom. Poklone primala, nehotice. Više radi nas. Kako bi kolač bio slađi, ukusniji.

NAŠ PRVI SASTANAK

Tog dana probudio sam se ljut i otišao sam u školu bez doručka. Još mi se je drijemalo i bio sam promrzao. Bio sam osmogodišnjak. Nisam mogao zaboraviti Matildu. Onu koja me je

poljubila jučer, u obraz, na brzinu, za vrijeme odmora. I to u haljini istkanoj od niti raznobojnih. Šutio sam dugo u noć ne mogavši zaspiti. Pred jutro, zaspao sam. U vremenu tom kratkom, prije nego što mi je svjetlost dodirnula kapke, putovao sam od jedne do druge zvijezde i svugdje sam vidio nju zaspalu, s kosom od sviju boja. A ja je nisam mogao dodirnuti. Onda na ulazu u školu ugledao sam Pavla brkatog kako viče, galami, tjera nas da uđemo u školu. Trebalo mi je malo, sasvim malo da uletim u razred, kad sam se osvrnuo i ugledao je u majici smeđoj, oslikanoj ružama žutim.

NIJANSE RAZNOLIKE

Stoje s ove i s one strane. Dekoracije. Slikopisa. Išarane misli koje samo slijede linije tvoje lijeve i desne dojke. Pa se prekopicnu, poskoče u oval u kome nema trajanja. Metafizika je tu sporadična pojava. Ne mogu ništa, ništa do li da ti ponudim tijelo tetovirano krivuljama nečijega davno zaboravljenoga imena. U ono vrijeme kad se samo pjevalo ili šutjelo. I kada je dodir bio samo dodir. A ono što je slijedilo bili su samo ambijenti svakodnevnog življenja koji su se mijenjali kao šeširi koje je odnosio vjetar.

LJEPOTA OBIČNOGA PLATNA

U njegovoj je praznini. Kao i u košulji noćnoj u kojoj se naziru tvoje grudi. A ti si, ti si ta koja slikaš i oslikavaš me svakom svojom kretnjom. I sve, sve to skupa traje kratko i okratko. Tek trenutak, kad ti kapljica sunčeva svjetla dodirne pjege na licu koje bježe od mene. Pa trčim za tobom kao pastir, dodirujem te, ljubim, ljubim, i ljubim.

RUPICE

Tu su na tvom licu, nevidljive gotovo. Grupirane pokraj madeža. Blizu velike zlatne naušnice. Riđokosa si, jakih obrva. S tobom je moguće poći na put. U podneblja sa zagasitim svjetlom. Najljepše je kad zažmirim, a ti me dotakneš za ruku. Tad vidim, tad ćutim tvoje lice koje mi se približava i dotiče me. Hladnoćom, vrelinom.

PROBUDIO SAM SE SAV NAJEŽUREN

Baš se skupilo sve bez ikakvog povoda. Nisam mogao odgovoriti ni na jedno tvoje pitanje. Čitavu noć u susjednom stanu zvonio je telefon. Drva za ogrjev bilo je malo, a peć samo što nije zgasnula. Pokrio sam se s dva, tri stara pokrivača i pokušao zaspati. Sjetio sam se naših razgovora o disciplini i odanosti i mojoj potrebi da ti svaki dan donosim cvijeće. U jednom trenutku rekla si mi da sam preintelektualan i hladan. Da imaš potrebu ući u praznu sobu i gledati svjetlost kako klizi po mome tijelu mijenjajući i oblikujući me za svaki trenutak koji dolazi. Ja sam se bojao takve nagosti. Želio sam da svaki dan liči buketu cvijeća kojeg sam izabrao. Na stolu si mi ostavila poruku da se vraćaš, sutra. Bojao sam se, imao sam potrebu pobjeći, pohraniti se u jake alkoholne kupke. Ali nisam. Probudio sam se naježuren sav osjećajući miris tvoj blag.

ŠPULICA KONCA

Kotrlja se uvijek u društvu finom tkanina raznih. Ubodi igala koje slijedi nit konca točni su, precizni. Oblikuju odoru običnu ili svećanu. Tako je moguće odjenuti prsluk sivi ili suknju valovitu boje polarnoga svjetla. Papuče kućne vezene sitnim vezom ugodu čine svakome trenutku. Ako mentol kolač uresi bjelinu tanjura to prigodu može učiniti svećanom. Pomisao na san tad je daleka. A bude li izbor pidžame odveć složen i bolan nagost duge i mračne zimske noći treba prihvatiti s mirom i smiješkom na licu.

ČOVJEK KOJI JE DONOSIO KRUHOVE

Svaki dan prođe istim putem bez obzira na vrijeme. Hodajući polako prostorom između drveća. Slijedeći neku neizbježnost koja je samo njemu znana. Bez ikakvog vidljivog znaka umora. Katkad malo nakrene glavu i osvrne se, pa pođe dalje. Ipak trag pohabanosti prisutan je na njegovu licu, odjeći. Na potplatima cipela kamenčići, travke s udaljenih brda, planina. Ritam ruku naizmjeničan, postojan. On je onaj koji ne želi biti na jednom mjestu, ali će se uvijek vratiti od tamo, od tamo odakle je krenuo. Trag svjetla na njegovu šeširu izmijenit će se kad iz mrkline uđe u dan. Na tablici boje/zvukova, dodira/teksture sve to neće prouzročiti veće promjene. Ne veće od onih kad ptica proleti kroz prostor.

BIM, BAM, BUM

Bim, bam, bum. Lonac je pun, a ni škatulje nisu prazne. Mada stoje naglavce i svakako još. Klasični štof ljepotu ističe tvoga struka. Teško se tad živjelo i radilo puno, ali se vremena našlo za igru i zabavu. Bim. Bam. Bum. Kako, kako rumena si, okružena sjemenkama, šiškama i cvijećem. Tko će samo prvi poskočiti i baciti kost u zrak i čekati da padne na pravu stranu, onu koja pobjeđuje. Hop. Hop. To ti si. U zamahu ruke, sva. Kosa ti zakićena brzinom vrtnje. Žongliraš s tri zrna žita na vrhu nosa. Kad medna rosa oplahne ti nosnu sluz kihneš, kihneš jako. Tako jako da svi okolni brežuljci ocvjetaju cvjetovima narančastim, narančastim, narančastim i žutim.

KNJIGA O STAROSTI

PTICA OD ZELENİ

Zaspala si na jastuku zelenomodrom, oslikanom drvećem razlistanim. Prostrla si po njem mekoću kosa svojih sijedih. Tu u kući na jezeru u kojoj žive kazivači vremena prošlog i budućeg. Kao da te istkala čipka izmaglice. Ovila bjelokost čvrsta ili prozirna staklena opna. Tu iznad tvoga uzglavlja zdjelice, kupe, tanjuri u kojima voda se mreška u krugovima većim ili manjim. Na stolu daska za igru i žetoni izrađeni od brušena kamena ili školjke. I knjiga višesveščana i prašna pokapana voskom.

UTIHA

Zimsko je doba i otopliti se treba. Oslikane vaze valja staviti blizu prozora kako bi uhvatile što više danje svjetlosti. Treba poštovati kanon prostora i vremena polagano prteći kroz snijeg između dviju starih kuća tako dugo samih i obezdimljenih. Naramke drva treba pravilno rasporediti kako bi se založile vatre. Teške ključeve valja obzirno gurnuti u brave. Pri tome vrata poškopiti zimzelenom u znaku križa. Molitve izgovoriti krepke i tihe. Kako toplina polako ulazi u ozeble noge, tako i kućama treba vremena da otople i zamirišu. Doći će, doći će majstor Kuzma. Odrediti očiste kuća, učvrstili pragove kućne, pazeći na razmake postaviti stolove i krevete od teška drva. Potreban je još neki mali ukras. Sutradan ti ćeš doći noseći u korpi bademe, smokve i pokoju kocku šećera koju ćeš mi staviti u usta ljubeći me usnicama ispucalim i suhim. Stanovat ćemo tu dugo, čas u jednoj, čas u drugoj kući.

USHIT

Ušao sam u vrtno spremište za alat. Bilo je to u vrijeme kad sam se ozbiljno razbolio. Susjedi bi kriomice pokazivali na mene kažiprstom kad bih se pojavio u nekom dijelu sela i odsvirao na svirali par tonova. Nisu zapravo odveć marili za mene. No navikli su na moje igrokaze. Hranu sam uzimao sve rjeđe, svaki treći dan. Beskrajno sam volio skrivalice. Zato sam i ušao u skrovište i čekao. Zanimalo me tko će me pronaći. Smrt ili Vrtikola. Nisam mogao pretpostaviti da će doći zajedno. Vrtikola je otplesala jedan oštar tanac i rekla mi da odlazi u neizvjesnost. Smrt me je uviđavno upitala imam li kakvih želja. O, da rekoh. Želim, želim,

želim. Igrati se skrivača.

SKUPLJANJE VOĆA/CVIJEĆA

Svakodnevno. Melita stiže iz šume. Donosi crni tučak i prašnik i nešto što bude zeleno, pa žuto i na kraju smeđe. To se mora liznuti, barem malo. Jezik tako postaje slatkorječiv. U trenu piše se pismo prijateljsko prepuno osjećaja i podrške koje Melita odnosi u šumu. Hitra, već sutradan donosi mi pregršt listopisa koje iščitavam dugo. Onda se moram odmoriti, pa glavu okrenem naopako i zaspim. Kad se probudim šuma je na krivome mjestu, a ni Melitu nije moguće pronaći. No osjećam da će sve biti u redu. Samo što mi nisu došli unuci. Igrat ćemo se strukture zida. Mladoženjine kuće. A možda i igre odsutnosti/prisutnosti. Kad bi tu bila Melita svakako bismo se igrali ljske od oraha. U igri brzo se ogladni. U trenu usta su puna šumskih jagoda. Koji gutljaj čaja od cvjetnih izdanaka sve će nas odvesti u osanak tihi.

PUTOVAO JE U CRVENOSMEĐOJ ODJEĆI

Još se razdanilo nije. Tkivo noći razmazano je uokolo suhozida. Grane, lišće sušte. Prsti ruke otvaraju se dodirujući teški pokrivač istican od ovčje vune. U platnenoj vrećici je duhan. Od njega vršci prstiju ožute. Dim se izvlači iz nosnice postajući nevidljivim u skutima crnine. Na pustopoljini lubanje divljih životinja i zahrđali noževi škripe proizvodeći neugodu u utrobi. Radi mira u duši dobro je popiti prepečenicu i omirisati slaninu i luk. Tad je moguće uzeti kvrgavi štap i krenuti na put. U trenutku kad se jutro počinje mliječiti noge osjećaju čvrstinu i strminu brdskoga puta. Odredište je daleko na proplanku gdje dolaze vile i pastirice. Dan je naviještao vedrinu, no ipak je trebalo pohitati. Zvižduk lijepo zvuči u dodiru sa zvukovima prirode. Zelena bude žutom, a žuta zelenom. Tisuće insekata raznose čestice vremena i svjetla oprašujući prostor u kome vibriraju boje. Treba slušati drvo kako plače i zagrliti posjekotinu duboke zelene vode. Pustiti da te vodi pjesma, ispočetka tiha, tiha i jedva čujna. Sve do visina, visina krila leptirovih. Do zrake sunčeve koja se protegne i zaspe u smiraj.

OVE MALENE RUKE

Stavila si štapiće vanilije u posudu za šećer. Vremenom u prostoriji osjetio se nježan, kremast miris. Nalik dodiru tvojih ruku. Tako, kosa mi je mirisala. Činila si me sabranim.

Mogao sam posložiti kremšnite na tanjur i čekati da se vratiš. A potom slijediti pokrete tvojih ruku koje bi u zraku crtale različite figure. Nosila si narančastu haljinu s dva gumba, a u neke dane i slamnati šešir. Obično kad bismo izašli na verandu i čekali da sunce izađe ili zađe. Ili bismo ponekad zimi bosonogi istrčali na snijeg želeći dodirnuti nježnost prvih pahulja. Kad bi bila potreba liječila bi me od nesanice. Dovoljno je bilo da glavu položim na tvoje ruke malene. Katkad bez želje da se probudim, vratim. Iz sna koji je bio tako monoton, monoton i lijep.

ONA POČINJE PLAKATI

Predvečer. Izgubljena između mnoštva nedoumica jednog jedinog dana provedenog na klupi gradskoga parka. Ruke joj u njedrima skvrčene nalik praznom ptičjem gnijezdu. Vlakovi, djeca otišli su u nekom pomaku svjetla/trenutka. Kao kad zažmirimo, a iza kapaka nam ostanu točkice koje su pripadale obrisu nečije dragosti koja je minula. Tada trljamo oči i dugo, dugo šutimo. Kad stigne suza to je olakšanje koje može izmamiti osmijeh. *Chiaroscuro*. U šetnji šumarkom dogodilo se toliko toga lijepog. Iako je teško i kosti bole potrebno je podići se s klupe. Otići u omiljenost svega što u prostoru stoji i čeka.

KLITORIS KASNIH GODINA

Dodirni me ako želiš. Sladorna još uvijek sam. Vrućice čuvam u glazbi od brokata. U koju ti ulaziš kao otac osnovnoškolske djevojčice i suprug pun bojazni. Trebali bismo obnoviti interijer naše uzajamne tišine i šaputanja. Nekako si u zadnje vrijeme uspavan i tugaljiv. Čak ne uređuješ svoje brkove. Zato sam ti poklonila pozlaćene škarice, a ti si bio pomalo začuđen i zatečen. A onda, ipak nakon dugo vremena donio si mi cvijeće, rukovet pastelno obojenog drijemka kojeg si ostavio na jastuku. Već si bio blizu vrata pa sam te upitala kuda ideš. Nisi ništa rekao, samo si skinuo kaput i prišao mi. Isto, isto kao i prvi puta.

AGAMEMNON AUGUST

Figurice od gline razbacane su po stolu. Slike rađene od čistoće i prašine stoje nedovršene, oslonjene na zid. Nad svim tim teške crne grede. Iz druge, pokrajnje prostorije dopire zveket čaša. I tiho, tiho plakanje muškarca. Agamemnon August diže se sa stolice odjeven u čvrstu

strukturu modre tkanine. Pod stalnom prijetnjom da posrne, padne. Željan zaboraviti sve, sve osim Vide i trenutka kad ju je posljednji puta gledao kroz prozor. Svjetlaricu malenu. Otišlu u neminovnost. Tad, tad samo klekne, klekne i pruži ruke u prostor govoreći: *Krilate, Krilate, mi mi date, mi mi date, dodirnuti milenu moju.*

FOTOGRAFIJE ŠEŠIRA I ŠTAPOVA

Vezane su u snopove, zapakirane u limene kutije. Kao sjećanje skupocjeno na predivne i ugladene ljude. Oprašene prašinom sunca u zalascima dana. U trenucima razbibrige i radosti nesuzdržane. Kad nakana grubih nije bilo. Samo zgib bambusova štapa i oštra linija šešira. Zabilježeni u krajoliku svačije mladosti. Diskretno.

LICA U IZMAGLICI

Točke su raspoređene u prostoru. Poput prve ljubavi, prvoga snijega ili pristigle starosti. U nježnosti trenutka oko zasuzi. Svježina i umor, istovremeno, sažmu se. Ponude ti da sjedneš u tramvaju. Neka, neka, ne treba, veliš očiju nasmiješenih. Iz unutarnjeg džepa sakoa izvadiš bilježnicu pa zabilježiš: Kupiti pet jaja i litru mlijeka. Pripremiti palačinke, za Marka.

VODOSKOK I INSPIRACIJA

Poskočno sve se čini. U šetnji šetalištem priobalnim. Od muzike, od haljina, od mora uzbibana. Kako obol tome svemu dati. Timbar ugodan pridodati tek. Da suzvučje bude skladno, himnično čak. Lišeno svih buka suvišnih koje bi netko iz prikrajka mogao primijetiti. Na koncu oku zamjetnom ne može izbjeći crni kos i njegov ples rezolutan. A onda, neočekivano ona koja je nekuda krenula, vratila se i sjela za stol kako bi popili kavu. Na njoj je još bila radna odjeća tako da ljubljenje u ovom trenutku nije dolazilo u obzir. Nije preostalo ništa do li da ostanem koban i nedodirljiv. Možda pomalo neprimjetan. Sve do trenutka kad sunce me oplahne, a ona nehotice dotakne moju ruku.

TAMNI OBLICI DRVEĆA

Stoje u polusjeni kao opekotine prostora ili nečija dugotrajna šutnja. Treba im prići vrlo obzirno i onda šapnuti nešto. Nešto iz spomenara tišine. Ili ih možda odlikovati lentom od snijega. Razlistaju se, razlistaju se obično kad dođe vrijeme. Kad im odani prijatelji stignu iz daljina dotičući im grane. Što znak je bliske svečanosti kad se odjenu haljine od cvjetova rascvjetanih i kad tamnina pokaže svoje drugo lice, lice bjeline.

PČELINJI SEKRET

O tome ne znam ništa. Možda je najbolje ući u dan praznih ruku. Dodirnuti ga vršcima prstiju. Na pogodno mjesto staviti praznu staklenku kako bi se u njoj skupile sunčeve zrake. Osjećati se pomalo hipnotičko. Opažati i zračiti istovremeno. Dimenzije velikog i malenog spojiti ujedno. Teksturu kože usporediti s teksturom krajolika i gledati kako kroz vrijeme stare. Pa se u jednostavnosti i jasnoći bude u nečem novom. Što je pupoljak, kihanje ili nešto treće. Sve, sve što biva, raste na livadi i sniva u tri mjeseca zimska. Čim se osjeti blagost prva sve nicati stane. Na čistinu treba kročiti bez obzira na još primjetni trag svježine. Polagano nagnut držeći ruke na leđima. Prirodu tako je moguće vidjeti, mirisati iz blizine. Biti u slatkoći i u gorčini. Naučiti se što je rječitost, a što tišina i spojenost jednoga s drugim. Medikament tako ćemo znati uzeti kad nam štogod bolno bude.

PAR KAPI RAKIJE

Još uvijek se moglo osjetiti na tvojim usnicama. Zato bilo je potrebno da te poljubim dva, tri puta uzastopce. Tako je vremenom nestala ljutnja i ona nepotrebna žestina koja postoji u zraku i onda kad smo već zaboravili razloge naše svađe. U tom trenutku dobro je promijeniti odjeću da bi i najmanje čestice onoga što je bilo loše otišle. Onda treba prošetati sobom nenapadno i nasmijati se jedan drugom. Ako je cvijeće uvelo treba ga zamijeniti i otvoriti prozor širom. Pjesma koja se u tom trenutku pojavi na usnicama treba imati slobodu otići kuda god želi. Pogled u tvoje oči zelene i tihe možda će izazvati sjetu. No ti ćeš me preduhitriti i dodirnuti svaku boru na mome licu. Posjest ću te na stolicu i u čašu boje rubina sasuti par kapi rakije od oraha. Na vrhu prsta prinijet ću ti peludna zrnca da ih dodirneš jezikom. U toj ugodi kapaka poluspuštenih pogledat ćemo još kratke, crno-bijele filmove i zaspati.

KRUMPIR, KISELO MLIJEKO I SOL

Papirić na stolu je s jasnom porukom što trebam kupiti u dućanu. Besmisleno je sad oblačiti cipele, ali ti ćeš mi sigurno prigovarati zbog papuča kućnih koje su na tepih donijele kakvu travku ili kamičak. Na koncu, ipak je bolje pročitati novine na miru uz jutarnju kavu. Skoro, za koji dan ti ćeš u mirovinu što baš ne želiš. Voliš svoju plahost dijeliti s plahošću dječjom boraveći u zavijucima raznim. Tako sam se i ja zaljubio u tebe, u tvoju plahost. Sve je to potrajalo čitav jedan pamtivijek. Sad kad me je spopao umor iznenadan i kad odustajem od mnogo toga ti si tu. Doneseš mi šalicu čaja i tek što sam popio gutljaj ili dva istjeraš me da pođem na livadu, u šumu. To činiš tako nježno, prijekorno da ne mogu ni zaustiti o jauku koji mi se šulja kroz kosti. Dovoljno je poći niz puteljak i stići do klupe. Dotrčat će djeca, ubrati rukohvat maslačka procvjetalog kojeg ću ponijeti kući. Kad stignem smijati ćeš mi se od srca, jer svega me je prekrila bjelina cvijeća. Predvečer prekrižit ćemo dan, pustiti ga da zajedno s nama usni zamotan u vrelini krumpirove ljuske. Ujutro na stolu dočekat će me vrč kisela mlijeka i pokoje zrnice soli. Vidjet ću da tu nešto fali i poći u dućan.

OSKUDICA

Dođe, ostane tu neko vrijeme. Obično u proljeće rano. Kad se osjećaš kao da prolaziš, prolaziš kroz staklo. Sve je nestvarno. Kuće. Ljudi. Pokreti. Nenadano poškropi te kiša i zasja sunce. U svakoj od tih točaka raspršen si, svečan. A navратиš li i ti omirisana poput visibabe, o, o, o. Bit će lakše zajedno dočekati prvu krušnicu, samo će nam prsti biti tanji, ispisani reljefom vremena koje je prošlo. Svaki poljubac podijelit ćemo skrbno, po pola. Kad nastupi blagost obilja zajuttrak će biti pun čuvstvenih preljeva i tananosti.

ČOVJEK S LICEM TUŽNOGA KLAUNA

To mora da si bio ti. U trenutku kad si me pogledao prvi put, a ja sam otvorio oči uz silan i gromoglasan plač. Samo si spustio i podigao trepavice, a ja sam ti se nasmijao. Teško mi je bilo kasnije razlučiti što je radost, a što tuga, jer eto, nitko, nitko te drugi nije vidio očima kojima sam te vidio ja. Tako sam zarana naučio što je grom, duša, suza, bog. Bio sam ozbiljan dječak sklon crtanju. Kasnije, u zrelijoj dobi otputovao sam na zabačeni sjeveroistok

zemlje kako bih izučavao nepotpunost i slojevitost tišine. Nije bilo neobično da sam postao pastir. U srcu mi je bio mir, na usnicama osmijeh, tvoj osmijeh.

KAD NE MOGU IZGOVORITI DA NEKOGA VOLIM

Počinjem se baviti japanskim streličarstvom. Pokušavam dočarati što je to oblo i bijelo i koliko nogu ima pčela. Ali nikako, nikako se ne mogu sjetiti što je to bilo zapisano na dvadeset i drugoj stranici knjige koju sam pročitao, jučer. Zaustavim se u kretnji i ne mogu dalje. Samo vidim na stolu četiri pločice od bjelokosti i one se poslože, poslože odjedanput okolo tvog vrata. Tad dobijem odgovore na sva pitanja, pa čak i na ona koja nisam ni postavio. Oni, ti glasovi tvoji sviđaju mi se tako šareni, šuštavi da te odmah primam za ruke i zavrtime te. Zadihani tad sjednemo za stol kako bismo pojeli kolač. Puni usta pokušavam izgovoriti tvoje ime. A ti, ti se nasmiješ i pobjegneš u drugu sobu.

PRAZNA SOBA S BETONSKIM PODOM

Teško je bilo nositi se sa svim tim. Sa starošću koja je naglo došla. S ružnoćom, s usamljenošću, s nesrećom. I gomilama, gomilama alkohola koje su htjele ubiti sve kako bi se izbjeglo ono što je ostalo, a to je bila samo ljepota i njezina beskrajnost. Nešto što ne možeš izbjeći i ako odeš u nepoznati kvart i tamo popiješ kavu nadajući se da se nećeš znati vratiti kući. Na koncu pao si niz stepenice i teško se ozlijedio. Završio u bolnici među spravama raznim koje su otkucavale, mjerile trajanje tvoga života. Pa nisu izmjerile ništa, ništa bitno. U jednom trenutku postao si gotovo nalik kukcu otisnutom u jantarnom listu i rekli su da je gotovo s tobom. No ti si otvorio oči i otišao kući. Pojeo si tanjur prežgane juhe i prionuo poslu. Pa si dugo, dugo ispisivao nešto sumračno i snažno, a pred jutro napisao si tekst proziran i svijetao. To te je okrijepilo, uzeo si štap i otišao u šetnju. Na tvoje neobrijano i izbrazdano lice padala je svjetlost koja te je pomladila na neobični način. Drijemajući na klupi shvatio si da trebaš prihvatiti to što imaš, ljepotu, ljepotu i štap za hodanje.

OBUĆI CIPELE

To je dobro. Tako znaš da krećeš na put. Makar umoran, sustao. Plavetnilo je iznad tebe. Nekoliko minuta ti je potrebno do željezničke stanice. Nedavno si došao iz neke svoje tišine i

ne odlazi ti se među ljude kako bi vidio što se događa. Pred polazak si nacrtao crtež obojen crvenom bojom što te je uznemirilo. Nosio si sa sobom rukopis. O medu. O sažimanju. O cvjetovima livada. Kojima si hodao nastojeći skupiti sve to u cjelinu. Znao si da je pojavnost zamamna, ali da nam govori vrlo malo o mističnosti dodira, bilo kojeg dodira. O tome kako interpretirati zlatnožuto. Kako disciplinirano ući u grotesku ne bojeći se ničijega pogleda sa strane. Kako ne biti drhturav u prvom dodiru srdaca. Kako izbjeći oštro i plošno. Na koncu kako jednostavno pustiti da vlak otputuje, bez tebe.

PRIČEKAJTE DA SIĐEM S VLAKA /DRAMOLETO/

Ah, konačno. Ta trajalo je satima. Pružite mi ruku, Adalberte. Vidite kako je ružno vrijeme. Zašto tako visoko držite taj palac? Gdje li je to vaše uravnoteženo biće? Bože moj, ponašate se kao epizodni glumac. Muči li vas kakva podrobnost? U izrazu vašega lica ni trunka nadahnuća. Ruka vam je tako hladna. Nešto ste *ruinato*. Da znam, kratkodnevnicu zimska samo što nije minula. Možda dobro je učiniti dva, tri kruga, cirkulacije radi. Kravata, kravata vam je tako demode. Bože moj, vi ne pazite na poredak riječi. Komplimenti su vam napreskokce. Ne ćutim oduševljenja. Velite, uhvatila vas slabost. Hote se grijati onda uz peću vrelu. Za kratiti čaše dobar je libar *Ljubov – slast, lijek ili zalogačič*. Adio.

DOĐI NA STARO MJESTO

U subotu. Kao i uvijek. Leptiri lete, visoko. U velikim krugovima. Netko ih želi dotaknuti trčeci livadom. Možda majka, možda udovica mlada, a možda i ti. Od straha koljena su ti se skvrčila. Tebi koja si uvijek tako pouzdana, draga. A sad su ti obrve kuštrave vrlo. Vraćaš se kući. Kroz prozor gledaš i vidiš da nikoga nema. U ormariću zidnom spava kriška kruha koja će te progutati kada zijevneš. Nesretnom se ćutiš. Ništa zato. Na vršcima prstiju samo otići. Naći ćemo se kao i obično, iza ugla.

VEŽA

Nigdje drugdje. Baš tu. To je bilo jedino mjesto gdje smo se mogli susresti. U rano jutro ili kasnu večer. S mislima ili bez njih nismo zamijetili jedno drugo, na samome početku. Trebala se dogoditi nesmotrenost. Nekome je nešto ispalo ili se netko spotaknuo, nije bitno,

ali to je bio više nego dovoljan razlog za pogled. U dubinu, dubinu vode u kojoj se sve vidi, svaka mijena, svaki nabor. Pa i tekstura prvoga poljupca kojeg kao kišni romor slijede dodiri mnogi. U tišini. U buci.

POSUTA BIJELIM MRLJICAMA

Baš tu ispod samoga nosa. Kao sjenka sunčevih zraka. Bez ikakvih slutnji otvorila si prozor. Ugledala šibe urešene nizom još nepropupalih pupova. Mrzlina natjerala te pritvoriti prozor. Dan je bio pred tobom, trebalo je proći kroz labirint svakodnevnih stvari koje kao da su usnule posute prašinom. Činilo ti se da ti je danas bolje, ali opet lovila te slabost. Marljivo prihvatila si se kuhinjske krpe i dotaknula lonac. Negdje u pola koraka stala si. Nisi mogla ni naprijed ni natrag. Bila si zazidana. Lišena boja, zvukova, mirisa. Ali nisi se plašila, nije te bilo strah. Kao da si bila ovijena pčelinjim saćem. Trebalo je samo proći vrijeme. Kad se hladnoća pretvara u toplinu. Kad prah peludni prelazi u gustinu meda. Kad na livadi pronaći će te s zrnцем gorušice ispod jezika.

SJEDIM I SIJEČEM NOKTE

Oštrim sječivom. Vrlo, vrlo nervozan. Tijekom čitavoga jutra. Brojim minute koje sporo prolaze i nikako da odu iz sobe. Želim ostati sam. Kako bih bio penetralan i nježan u dodiru s krhkom hrskavicom koja oivičuje prostor sobe. Želim izaći na svjetlost, skinuti kaput suvišan. Otvoriti knjigu od bjelokosti u kojoj je zapisan svaki redak tišine i sve figure plesne. Kao mladić brižno odjeven, pomno začesljane kose tad ću prići i zamoliti vas za ples. Zvat ću vas Juliett, otplesat ćemo menuet krijepeći se dodirima stidnim koji nas vode kroz noć.

ČOVJEK S LOPATOM NA RAMENU

Dogovorili smo se, kad umrem on će popiti piće u moje i svoje ime. Pobrinut će se da nitko ne dođe na pogreb, jer zna da ne volim ristanke i tugovanja nepotrebna. Ako ga netko pita gdje sam reći će da sam tamo na rijeci. On će jedino znati smjer moga putovanja i znat će da ću se jednoga dana vratiti na isto mjesto. Savršen kao vosak, lišen svake greške. U skladu u kojem radost i bol imaju isto ishodište i u kojem su vrata na koja se ulazi i izlazi jedna te ista vrata. Gdje se ranjivost izlaska i zalaska sunca može usporediti samo s poljupcem koji me

budi ili prati u san.

USREDOTOČENOST

Crte tvoga lica urezale su mi se u pamćenje. Bilo je jednostavno zažmiriti i dotaknuti ti lice. Pod prstima osjetiti ogrebotinu ispod oka. Zadobivenu u jurcanju niz stepenice. Cvat voćaka oslikavao se u tvome oku koje me je pogledalo radoznalo u trenutku kad sam olovkom upirao o papir naznačujući obrise tvoga lica. Opet sam ti morao reći da se udaljiš, staneš blizu prozora kako bih mogao završiti crtež. S lijeve strane narisao sam ljiljan, a s desne pticu. Na sredini je bio oval tvoga lica. Lijep, kao matematika. Posuda stroge forme puna sladora. Kao, kao što su poljubac jutarnji, poljubac večernji i poljubac zalutali, smušeni. Laka ti noć u spavaćici od trava zelenih i visokih. Mrvice mraka smjestit će se jedna pored druge i čekati me u zasjedi. Miris tvoj vodit će me nepogrešivo k tebi. Kako se svilac dudov uvlači u svilenu košulju tako ću se ja ušuljati u postelju, u nježnost tvoga dodira.

ZASNJEŽENO/ZAVATRENO

S obje strane tvoga lica. Bilo kad dolaziš, bilo kad odlaziš. Polako uspostavljaš red u svojoj sobi puštajući stvarima da dođu i odu. Pa ih gledaš sjedajući čas na jednu čas na drugu stolicu osjećajući svaku promjenu topline. Svugdje nešto pomakneš, promijeniš raspored loveći zrnca svjetla koja brzo promiču. Sjetiš se valova koji se podižu i spuštaju zaustavljajući ih u mislima sekvencu po sekvencu diveći se tako ljepoti njihova nepokreta. U kuhinjskoj prostoriji mnoštvo je posuda, drvenih kutija i kalupa kojima pripada kruh, ulje i vino, a možda i po koja smokva, suha. Moguće je sjesti na stolicu i gledati kroz prozor spuštajući čas jedan, čas drugi kapak kako bi se vanjska i nutarnja slika ujednačile, ušle u mir. Pred večer još samo treba izaći ispred kuće kako bi se u nosnice pospremilo malo svježine što san čini zdravim i dubokim.

PETAK, 9. LIPNJA 1916.

Pisalo je na komadiću papira kojeg sam pronašao u unutrašnjem džepu kaputa kojeg nisam nosio dugo. Pokušati zakoračiti unatrag u sjećanje bilo je teško i pomalo besmisleno. Ni najstariji sačuvani predmeti iz obiteljske riznice nisu upućivali ni na kakav trag. Oskudna

literatura odlikovala se mnoštvom brojeva i prikaza povijesna značaja. Bilo kakav napor tjelesni ili duhovni nije bio ni od koristi, ni od štete. Sve je ličilo na igru skrivača. Bilo je naporno, izuzetno naporno odreći se svakoga htijenja, svake pomisli, biti jednostavno prisposodobiv danu i noći onakvima kakvi jesu, ući u slijed susreta slučajnih i šetnji usputnih. Biti svakom točkom u obodnici kruga. Ne tražiti nikakvu pravilnost u geometriji prijateljstva, onoga od jučer, kao ni onoga od danas. Vjerovati brojevima koji kad izađu pred nas pokazuju pravac gdje bi mogla biti sreća, ali i nesreća. Na koncu učiniti jedino što je smisleno, jedino što je moguće, pustiti komadić papira u postelju vjetra u čijem vrtlogu, trajanju, prostiranju sva je radost i svaki odgovor.

POTOK

U albumu starinskom bila je rasprostrta tvoja duga, beskrajno duga kosa i potok oivičen grmljem ribizla. I njihaljka koja bi čas bila s jedne, čas s druge strane fotografije. Pa onda jedan dječak razbijenih koljena. I svega još par fotografija na kojima smo se igrali lovice. Onda ništa, baš ništa. Znao sam da ih je bilo još, pregršt. Sjedio sam i razmišljao. Pa sam se sjetio. Na koncu to je i ličilo na tebe. Znao sam, sigurno, sigurno si pobjegla, negdje, negdje tu blizu, u krajolik brežuljkast.

KUĆA NA BREŽULJKU

Aha, tu si visoko, mislila si da te neću naći. Vidi, vidi, postavila si stol. Dvije šalice čaja i pecivo svježe. Rogušice jedna prepredena. Rad srca, tjelesna temperatura, brzina disanja, pokreti tijela, izraz lica uz tebe intenzivniji su, velikodušniji, neopisivi. Na koncu sav sam svjetlonosan, beskrajan, tih. O koliko toga stane u jedan poljubac, a koliko tek u dva. Kako volim, beskrajno volim pretjerivati. Kad se umorim, iscrpim do kraja mogu još samo grickati korice kruha i vrške tvojih grudiju. Volim zaspati pod mlačnom svjetlošću starinske lampe slušajući te kako pjevaš u kuhinji. Kad se budim nije me više strah da te neću naći. Dovoljno je da protrljam oči i ugledam te u svjetlosti jutarnjoj.

SVJETLOST

Tu si. Zašto je jutro tako, tako radoznalo i želi nas probuditi. Želi li nam nešto reći o

opraštanju, nevjerici, strahovima ili nespretnostima svakodnevnim. Ili nas jednostavno želi odvesti put početka. Miomirisnog. Gorostasnog. Radosnog. Dana koji stoji pred nama. Kao simbola kuće, kuće od tri vode, one jutarnje, one podnevne i one večernje. Povratak je to poeziji prvoga koraka, abecedi tišine i govora, dodira, i dodira, svjetlosti u oku. Smirenosti. Radu zajedničkom na koralju duše i vatri tijela. Ispisivanju slova u knjizi hvale i pristajanja. Kisiku, ozonu, u kojemu polagano sagorijeva žižak dana.

KNJIGA O POČETKU

SVUGDJE SAM IŠLA, LIJEPA SAM BILA

Na visokim, visokim cipelama katedrala. Nespremna odreći se bilo koje spoznaje, slijedeći svoj unutrašnji *destruato*. Nešto što je pogubno i lijepo. Za držanje, za čistoću pogleda. Kad dodirujem lice na vršcima prstiju mi tama, zlato i krv. Nitko me ne može sustići kad prolazim ispred kuća, kao što psi prolaze. Paketiće sjećanja omotane vrpčama lijeposivim ostavljam stajati na polici sve dok ih nehotice ne gurnem u stranu. Sve to kako bi se lišila tereta i rukom tankom i čvrstom dodirnula prostor pred sobom. Nije to grubost, to je samo strah i slabost. Bojazan biti poslušna, poslušna iz ljubavi. Plaha reći: Volim te, volim te tako vijugava, zaspala na djeliću moga vrata.

GOVORI SE JEDINO ONDA KAD SE MOLI, ODNOSNO PJEVA

U međuvremenu. Hoda se dugo do svratišta po nevremenu. Sve dok kapi kiše koje klize po licu ne odu u zemlju koja voli stope prolaznika. Nekolicina u pozadini hoda sporije i treba ih pričekati. Oni sa sobom donose obrano lišće, plodove šume i tek izgovorenu tišinu. To je dovoljno da se stane i pojede skromni objed. Poslije toga bit će dovoljna dva, tri duga koraka da se u sumrak stigne u kamenu izbu i prostre na ognjište par suvaraka koji nosnicama daruju miris i toplinu pa je lako zaspati izgovarajući hvalu danu koji je prošao.

KRESIVO

Opaziti svjetlost nije bilo lako. Noć se već oblikovala u zrnce bibera. Zato je trebalo lulu ražariti. Oganj vatre potaknuti. Kako bi noć bila dovoljno duga i blagotvorna za nakane posvećene i ponizne. Uskrisiti riječ kako prvu tako i zadnju, posljednju. Onu od ovoga i onu od onoga svijeta. Ružolik jezik donosi sreću svakome danu ne libeći se dati okolnostima raznolikim osjećaj prijatan i jestiv. Neka nam čelo bude označeno znakom križa i tišine, a u pećnici neka bude kolač od svih događaja koji bi da nas prenu, dimu u jutro rano kad dolazi otac. Na stolnjaku bijelom neka bude prostrt dodir od sviju naših ruku i zdjela neka bude juhe puna, rezanaca rumenih, zlatnožutih i kvrgavih, malo. Tako da se naše oči zaklope od miline, a usne gotovo neprimjetno izgovore: amen.

ŠKOLSKA PLOČA

Ograničenost/neograničenost. To me muči kad ispisujem formulu kredom. Naime napisati formulu neba nije tako lako. Prvo, potrebno je zaboraviti pisati. Zamijeniti školsku ploču onom većom, onom od svemira, onom od beskraja. Proći kroz Hymnos ostavljajući košulju tijela kao nepotrebnu. Prije toga redovito i iznimno mnogo vježbati kako bi jačina volje i milosti bila dovedena na odgovarajuću razinu. Sjetiti se svojih roditelja, Marije i Pavla koji su spremni pružiti svaku pomoć. Nebopis tad će biti prekrasan i nevidljiv, osim onima koji ga gledaju iz srca nutrine.

CIPELE ZA SVADBU

Hoću li s tobom plesati večeras kad se krugovi vatre slože na nebu. Mjesec svečan u fraku noći čekat će samo pravi trenutak da svojom svjetlošću ukrasi trepavice tvoje. O znam, ti dotrčat ćeš koracima silnim, smetena još malo. Tad pružit ću ti ruku i osjetiti da si tren prije dirala krijestu morskoga vala. Pogled tvoj zato neću moći uloviti lako, jer on još uvijek plovi s galebovima u beskraju otvorenog mora. Cipele plesne slijedit će dvokorak tvoj u nužnost koja pred nama stoji kako bismo uspostavili odnos tišine i buke svakodnevnice. Uz tugu i smijeh, uz okret hitar ili spor u kome se pozadina dana mijenja prema nijansama sandala u kojima hodaš gledajući me u oči pri dolasku i odlasku.

RODNICA KIŠE

Od dubine. Od visine. Sve je isto. Svetkovina. Raguz Mate uzima Zaguz Luciju za ženu zakonitu. Kruh se prelomi, na dva dijela. Sol s usana skida se poljupcem. Minute kratke i duge poslagale su se jedne pored drugih čekajući na svoj red. Ona koja hodajući pleše promaknut će sobom. Vlažnom. Prozora orošenih. Očiju nasmiješenih, očiju suznih. Držanjem svojim govoreći o onom što se ima zbiti kad devetnica bude izmoljena, isprošena. Uz bol, uz vrisak, uz plač. *Kiša. Kiša.* To ime smo joj dali. Sad trči, trči okolo nas kose raspuštene.

ČOVJEK KOJI KROJI OBLAKE

Hodajući unatraške, visoko podignute glave. Zastane, pričeka lokomotivu da prođe. Otpuhne dim ili dva iz lule. Podigne ruku iznad glave kako bi dotaknuo nebeski svod. Udaljenost od površine zemljane svega je pedalj, ako se crta između oka i neba malo skрати, što je moguće ako se zažmiri na jedno oko. Crtež precizan moguće je izraditi. Po kojem će se iskrojiti oblak svaki. Potrebno je pripaziti i na detalje kao što su točkice, crtice, strelice, vijuge i čitava koloratura duge u koju može biti odjeven jedan oblak. Okrenuti glavu ovako i onako, zatvoriti, otvoriti oči, trčati, pjevati, plesati, sve, sve kako bi igra potrajala, potrajala barem pet i pol minuta.

KRUH ZAMOTAN U ČISTU KUHINJSKU KRPU

Poteškoće u životu gotovo dođu same. Zato je potrebno obilno doručkovati. Čvaraka i luka, kruha i soli, livada i pjesama. Tad se može dogoditi sve, onako kako se slože kosti bačene u vodu. Prsti prepoznaju toplo i vlažno, hladno i suho. Mikrokozmos nutrine, ali i vanjskoga svijeta. Potrebu da se katkada odjene kabanica, a katkada uzme suncobran. Za večeru tad se pojede još jedna kriška kruha premazana maslacem uz gutljaj ili dva čaja. Onda kruh zamotan u čistu kuhinjsku krpu treba pospremiti u drveni ormarić.

OBLIK KLJUČA

To je ono što otvara i zatvara. Ono što je s nama od početka do kraja i opet. Kao susjeda koja će pozvoniti na vrata i popiti sa mnom kavu. A ja ću zamišljati što se nalazi iza njenih sunčanih naočala. Ne znam, ne znam kako, ali razgovarat ćemo o željeznici. Baš u trenutku kad ću krenuti prema njezinom obrazu kako bih je pomilovao reći će da se osjeća loše, vrlo loše. To će me dovesti u neku vrstu škripca. Doduše bit će mi malo lakše kad saznam da je već duže vrijeme uzrujana, tamo negdje od 30. svibnja 1944. godine, ali sa sigurnošću mi ne može reći koji je tada bio dan. U takvoj situaciji reći da je bio četvrtak bilo bi možda odveć pretenciozno. Pa sam jednostavno pokazao crtež vlaka koji sam nacrtao grafitnom olovkom. A onda sam se ohrabrio prostirući pred njom pregršt crteža, učinivši kretnjom neprimjetnom da vlak krene. Bila je vesela, neopisivo. Mojem ponosu nije bilo kraja. Kuražan poljubio sam je hitro. Poskočila je, o kako je poskočila, trepnula i rekla mi da mora ići jer osjeća se loše, vrlo loše.

UŽARENE KUGLE ŽELJEZA

Želiš znati kuda sam taj dan otišao ostavljajući sve za sobom u neredu, u kaosu. Otišao sam prijeko u trgovinu kako bih kupio nešto što bi me radovalo, a znao sam da to ne smije biti alkohol jer to bi me ubilo. Kupio sam časopis s mnoštvom fotografija, tvojih. Na svakoj od njih oblačila si čarape. Nisam primijetio kako se dan odužio. Pronašla si me po stvarima koje sam ostavljao za sobom, bačene na podu, obješene o prozor, o ogradu. Vidjela si što je u meni burno, burno i stvarno. Nije te bilo strah razgrnuti kišni zastor tuge u mojim očima. Ponuditi mi u zamjenu tek jednu svoju suzu.

RITAM HODA/RITAM ZEMLJE

Nisam te mogao pratiti. Kad sam te pokušao zazvati glas bi mi zadrhtao. Stalno bi mi nešto promicalo ispred očiju. Nešto što je davno otišlo od mene, a sada se iskralo, iz ladica. Po navici otišao bih na kolodvor i sjedio na klupi. U svim ženama koje bi nagnule glavu i popravile kosu prepoznao bih tebe. Kad bih se dignuo i otišao na tramvaj više se ne bih ničega sjećao, ali bih zato opet sutradan otišao na kolodvor. Nekako sam uvijek sanjao biti slijepim putnikom na teretnom brodu. Vjerovao sam da je to isto kao biti u utrobi majke. U jednom trenutku izađeš i ugledaš svjetlost svijeta. Onda koračaš dok nekoga ne susretneš.

VELIČANSTVENA NAMJERA

Bio je 3. ožljak 2008. godine kad sam morao odustati. Od umora, od alkohola, od starosti. Vidio sam tvoj obris u daljini kao niz točkica koje su titrale. Nisam ti mogao prići, ali ni pobjeći od tebe. Izudarao sam svoju utrobu. Samo onaj koji me bespogovorno voli mogao je primijetiti pritajeni sjaj u očima. Shvatiti moju potrebu potpune osamljenosti. Nečeg što je moguće kada čekam vlak na željezničkoj stanici u kojega neću ući. Tada jedino osjetim to uzajamno dodirivanje. Nešto što mi govori o majci, moru i oku tvom, lijevom i desnom. Nešto što je bilo davno u bolesti na otoku pred jutro kad nisam mogao otvoriti ni oči ni usta, a opet sam čutio modrinu koja me je liječila, kao i kapljice zvona i zvonaca koje su mi posipale lice vedrinom. Nešto što mi je poslalo brod koji me je doveo u luku pred kuću u kojoj si ti zaspala.

ESENCIJA PANDŽE

Ogrebi me, duboko. Odreži mi radost, škarama. Baš kada u 15:15 beskrajno veseo gledam kako odlazi brzi vlak za Kotoribu. Što to, što to imaš u svojoj torbici. Ti zlato vila. Koji su modaliteti u pitanju. Između. Onoga što si mi govorila jučer i onoga što mi želiš reći danas. Podsjećaš me na vijavicu koja se utrkuje u praznoj posudi. Od muke natočio sam si lijevom rukom. Vraćam ti tvoju bilježnicu, iskrižanu, ispravljenu tako da se sva crveni. Otiđi. Ostavi me. Tu na željezničkoj stanici kako bih umro kao Lav Tolstoj.

ISCRTAVANJE RAVNALOM, KUTOMJEROM I KREDOM

Smjerno pomiču se ruke nastojeći u svakome pokretu održati ravnotežu i sklad. Idem za svakom sjenkom, za svakom zrakom. One me vode kroz gradivo, kroz dimenzije, upoznaju me s kućama prozora modrih. Sa svime što me gleda, čega me je strah, ponekad. Tako da mi srce zastane. Glavu polegnem na vodoravnu plohu. Umoran od brojanja zvijezda zaspim. Kad probudila si me gledao sam te razrogačenih očiju gledajući i dalje u zvijezde, vjerujući da putujem iz jednog sazviježda u drugo. Posjela si me ispred velikog ogledala držeći me za ruke, pjevušeći pjesmu o mreškanju mora i brodovima koji plove od luke do luke. Tek tako, ni zbog čega zapjevao sam s tobom osjećajući i muku i blagost. Kleknuo sam pred tobom i zaprosio te, za ples. Bio je to žustri *abandonato* koji se pleše s kraja na kraj sobe.

AIR BRUSH

Ne mogu vjerovati u to što vidim kad okrećeš lice na lijevu, pa onda na desnu stranu. Jednu stranu diralo ti je sunce, a drugu nije. To je bio trenutak kad si bila odsutna, radosna, gledajući sa strane kroz prozor čekajući da se vratim s puta. Konačno sada si bila tako različita i morao sam te poljubiti najmanje dva puta kako bih znao tko si ti. Radovalo me izlaziti s tobom u jutro rano i u kasnu večer odjevenom u kostim oslikan trešnjama. Volio sam odlaziti i u trgovinu japanskim namještajem gdje bi se prema nama odnosili s velikim uvažavanjem bez obzira što sam nosio jednu žutu i jednu plavu čarapu. Beskrajno me je radovalo kad si mi za rođendan poklonila ljubičaste baršunaste sobne papuče. Kad sam jedno jutro obrijao samo lijevu stranu lica pogledala si me i rekla mi da sam lijep. To je bilo

dovoljno da izađem na ulicu bez ikakve bojazni.

KONJIĆ SA SVILENOM KOSOM

O tražim, tražim ga dugo. Pa on odjedanput bude tu, zanjihan. Uzastopce, bez ikakvog umora. Ukomponiran u prostor koji ga oplahuje. Pomicanje svako proizvodi zvuk škriputav kojeg prati otkucaj sata. Nogavice hlača pokupile su prašinu podnu. Tako je u njima ispisana povijest koja se vremenom oblikuje u bajku koja se onda priča iz noći u noć.

POGLED U OČI GLAZBALA

Na notnom papiru ispisani su zvukovi koji se bude na najmanji dodir glazbala. Isprva se rastrče u prostor tražeći jedan drugog. No to traje kratko kao i škripanje stolica u dvorani. O, došli ste, ma nije moguće veli nam svaka snizilica i povisilica. Tad je osjećaj lagodnosti potpun i moguće je zaklopiti oči na tren. Tišina oplahnuta melodičnošću utkala se u frizure slušača koji plove kroz prostor. U svakome pulsira jaje zvuka. Svatko je putnik na preookeanskom brodu koji sluša, koji gleda, koji dodiruje valove ogromne u sebi i uokolo sebe. Kad se u mjeri vremena vibracije zgusnu nastupi umor. Glava klone, kapci se zatvaraju. Oči glazbala gledaju nas u tišini.

ODAKLE DOLAZI SAN

Dobro smo se nasmrzavali tako da je sama pomisao na dom, krevet i šalicu čaja bila dostatna da nas otople i naš hod učini žustrijim. Čim smo u nosnicama osjetili miris kućnoga ognjišta još smo pohitali i za čas smo stigli u zagrljaj dragih nam ukućana. Teško je bilo izbrojiti sva jela i pila i dragost otpjevanih pjesama, osanica tek što nije stigla. Pidžama boje gorskog potoka bila je najprimjerenija za prileći pod poplun mekan. No san nikako nije stizao. Trebalo ga je potražiti u nekom kutku. On se je sakrio, dobro. Pa su dolazile misli, razne. Hihotave. Gurkave. Žviždave, čak. Kako zaspiti. Brojati vlakove, mušice ili štogod drugo što je moguće ugledati u krajobrazu. Oči bi od toga postale velike, velike i prazne. Otputovale bi daleko i ostavile nas stajati kod prozora. Zajutro bi. Prije korice kruha trebalo je izmoliti molitvu, onu, onu bez riječi.

ZAMAKLA ZA UGAO

Baš ti si. U papučama smrknutog pogleda. Ušuljala se u međuprostor iz kojeg vršak nosa ti viri tako da je moguće uz malo hitrine poljubiti te i pobjeći. Slamčica neka lebdjet će dok ne padne na tlo. Pričekat ćeš i krenuti niz ulicu gledajući zrak, oblake. Usput stat ćeš pred izlog tražeći nešto za sebe. Nešto lagodno, meko što će ti olakšati život svakodnevnici. Kako bi mogla prihvatiti sve što će se dogoditi između nas. Kako bi srčika ljubomore, tuge nestala. U trenutku kad se odraz naših lica susreće na plohi gdje blizina daha govori o istovjetnosti naših želja.

MORE TE DALO SEBI

Ispod maramice natopljene suzama ništa nisam vidio. No nije bilo razloga izaći iz te mokrine koja je tješila i boljela. Spajala nas poput membrane, tanke i nježne. O podne obrazi su već bili vreli. Blagost vode prijala im je. Trebalo je još samo odškrinuti prozor i vaz u modru staviti nasuprot modrine neba.

NAUŠNICE OD PROZRAČNOSTI

Sakrile su te. Dogodilo se to u sobi s pogledom na dvorište kad sam sjedio nasuprot tebe. Upravo sam završio članak kad sam primijetio da te nema, misleći da si tu negdje blizu izašao sam pred kuću. Predan divotama usputnim zaputio sam se nešto dalje. Na povratku umoran zastao sam u brežiku i zaspao od šumora i treperenja grana. Podne je već minulo kad sam otvorio oči. Tako da je trebalo pohitati kako bih na vrijeme stigao na ručak. Veselio sam se okruglicama sa šljivama koje si mi pripremila. Glas kosa koji me je prepoznao nagovijestio je moj dolazak kući. Kuća je bila u pjenu od zraka. Potrčao sam u susret, u zagrljaj. Ali ne znam ni sam kako, promašio sam je. Primijetio sam je malo niže kako se utisnula u krajolik. Čim bih pritrčao ona kao da bi nestala, i tako svaki put. Odustao sam, sjeo i čekao da se spusti večer. Tek kad je nastupila potpuna mrklina krenuo sam hodajući dugo kroz noć. Kad sam ušao u kuću dotaknuo sam svjetlost boje mjedi. Čuo iz druge sobe tvoj glas vedar i prijekoran. Sjao u kuhinju i pojeo okruglice, hladnjikave. Ušao u sobu i rasprostro plašt nasuprot zvjezdana neba.

ŽENA KOJA SKUPLJA SUHO GRANJE U ŠUMI

Podigla je glavu, pogledala me. Kosti lubanje bile su joj vrlo izražene. Puteljak je bio uzak i morao sam proći pokraj nje. Nisam bio svjestan trenutka kada sam se pomaknuo i zakoračio naprijed. Na njoj je bila odjeća od starine, neprepoznatljive boje i oblika. Ali ruke su joj bile čvrste i tanke. Osjetio sam to kada me je dodirnula ovlaš. Htio sam otvoriti usta, izustiti štogod, ali sam odmah shvatio da tu riječi nema mjesta te sam produžio dalje. Hodao sam dugo kroz noć ne osjećajući ni u jednom trenutku da sam sam.

SUKNJA OD MEKE TKANINE

Prebačena preko stolice. Čeka prvu jutarnju zraku sunca. Preslikanu s tvoga lica. Čija ozarenost prosipa se po sobi čineći je svijetlom, pikturalnom, punom škriputanja. Soba se sjeća kad si prošla. Još uvijek puna je crtica, treperenja. Nježnost i grubost ostavili su tragove. Pregibi i zglobovi sobe iskazuju svoju lomnu strukturu i osjećaj za tankoćutnost. Sjećaju se kad si stigla s jatom sićušnih ptica u kosi, kad ste htjele odletjeti nekamo. Pa ste udarale o zidove, o prozore, o sve. Soba se uvijala, povijala, ljuljala. Počešljana vjetrom koji si joj ti donijela otvorila je sva vrata, sve prozore i pustila te da odeš.

PRVI BIJELI JASMINI

Dotakli su tvoje usnice. U trenutku kad si stajala ispred mene i izgovorila riječ: nikad. Nikad kiša ne pada u ovo vrijeme. Nikad ne dolaziš tako rano. Nikad ne dolaziš bez cvijeća. Tad sam otvorio prozor što je poboljšalo našu konverzaciju. Pa si izgovorila ma daj, ma kako si to mogao, ne nije to moguće, da znala sam, no ma dobro vidimo se, ajde. Hodi već jednom prošetati psa. Kupi kruh, raženi. Pazi da te ne ulovi vrtoglavica, podnevna. Kupi si kuglice dvije, sladoleda. Nemoj otići u svatove, a da mene ne pitaš. Zrno pšenično moje.

OSTANI SA MNOM

Pratila sam te od zvijezde do zvijezde, od vode do vode, od tišine do tišine. Unatraške hodala

kako bih izbjegla vrijeme čekanja i očekivanja, bolan sadržaj svake minute, krvožilne. Čuvala u džepu sitne kovanice, za milodar. Gledala lutke u izlogu kako mi se zagonetno smiješe. Sjećala se davnog školskog izleta na kome si razbio koljena. Trenutaka kad sam se čudno oblačila radi tebe. Bila sklona čestim rizicima gubitka života. Skvrčena, nijema. Lišena strpljenja. Uvijek spremna na bijeg od nekog ili nečeg. Sjećam se kako sam jurišala na tvoju kosu i otisnula ti poljubac o tamnomodre usne. Zatvorila bih vrata sobe, a kiša bi počela padati, sve do jutra. Još neprobuđena, poluzatvorenih očiju ugledala bih kako stojiš ispred prozora u mozaiku jutra. Pa mi dolaziš polako i sjedaš na krevet. Ruku isprepletenih u tišini gledamo prazan stakleni vrč na stolu kako se puni, puni zrakama sunca.

ŠALICA

Ona duboka kao i ona plitka stoje tu negdje na polici, drvenoj. Do polovice odgrnuta je tama u šalicama praznim. Jezik mrak dodiruje, rado. Skriva se, klizi, klizi. Sa željom da negdje od nekog bude pronađen, pa potom izgubljen, odmah.

LINIJA OVALA

Nekako mi se čini da bih trebao krenuli od modrice, one na koljenu, pa do one na čelu. Prisloniti lice i tu ostati. Na putanji dodira. Zureći netremice u oblake. Koji u sebi nose kapljice kiše koja će pasti na nas, negdje, negdje između naših usana koje će podijeliti slatkoću prvog jutarnjeg dodira.

LICE, GLAS, INSTRUMENT

Nestrpljenje neće pomoći. Oblik, snaga, možda. Negdje pred jutro. Dah je kratak. Oči umorne, bolne. Pišeš mi pismo. O svemu nevažnom. O koracima sporim. Od tebe, meni. U ovome trenutku. Sunce i kiša. Iscjeljuju rane, modrotamne. Od udaraca grubih. Kuća miriše. Od vjetra prolaznog. Tvoj obraz strujonosac poljupca je moga, jutarnjeg i večernjeg.

JEDNOSTAVNOST, CJELINA

Potrebno je obići okolo kuće kako bi se pobralo bilje za čaj. Sjelo na klupu ispijajući gutljaj po gutljaj. Pas bjelovuni doći će i prisloniti glavu. Preko vrha planine prebacivat će se dan i noć kao preko obraza jednog te istog lica. Zrak je još uvijek hladan i pun sunca tako da ga je moguće razrezati i pojesti. To je dobro za čvrstinu čeljusti i izgovor jasan. Svakog glasa čija je kristalna struktura sastavljena od vibracija trenutačnog i netrenutačnog svijeta. Od zemlje i neba koji se sljubljuju svaki puta kada dan prelazi u noć. Sve je to prostorija s međusobno povezanim detaljima. Resi je srebrni ornament sastavljen od suza, otopljen snijega i pljuvačke zvjezdane. Zato je potrebno odjenuti kožuh na čijoj je poledini ispisan izračun udaljenosti Zemlje od Sunca i krenuti na put.

BOGDANA

Dano mi je bilo taknuti tvoju ruku malenu kako bih se sjetio svega, svega čega sam se trebao sjetiti. Pa i plavog dječjeg kaputića s kapuljačom koji je nekad bio moj, a sada je tvoj, iako je modrina drugačija sada malo, a gumbi su nekako, nekako ženstveniji.

TREBALO SE OKUPATI U RIJECI

Nevidljivoj. Zapisanoj u sjećanju. Koja može biti vidljiva očima djeteta i onoga koji vidi očima djetinjim. Gdje usporednice u beskraju završavaju, gdje pretpostavke ne postoje. Samo iskanje stalno. Vretenasto.

CRTOPIS

Na snijegu sam ispisao tvoje ime. Pahulje prekrile su ga i više ga nisam mogao naći. No nisam mogao otići. Ostao sam. Ostao tako dugo dok me snijeg nije prekrio, svog.

NACRTANE ŠUME

Ne mogu izaći iz svog kaputa, jer tu je tako toplo. Grafitom nacrtat ću šumu gustu na bjelini

papira. A onda ću se odsanjati do ruba papira i tu čekati, čekati medvjeda bijelog.

Predrag Vrabec

Rođen 1955. u Čakovcu. Diplomirao na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Pjesnik je, konceptualni umjetnik i izvođač performansa. Bavio se kazalištem te verbalno-vizualnom poezijom, gestualnom i foničnom poezijom. Objavljivao u raznim časopisima i na radiju. Zastupljen u antologijama, panoramama i izborima poezije. Do sada je objavio sedam zbirki pjesama u prozi. Član je Hrvatskog društva pisaca, Hrvatskog P.E.N. centra i Društva književnika Vojvodine.

Objavio: *Juriš lake konjice* (pjesme u prozi, 1987), *Stabla visine* (pjesme u prozi, 2009), *Ormarin* (pjesme u prozi, 2010), *Voljeti* (pjesme u prozi, 2013), *Tijelo beskraja* (pjesme u prozi, 2019), *Dlanovi Tabani* (pjesme u prozi, 2023), *Trajanje teksta* (pjesme u prozi, 2025).

Biblioteka Online

knjiga 295

Predrag Vrabec

STABLA VISINE

drugo izdanje

© 2026 Predrag Vrabec

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2026

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Krešimir Pintarić

Glavni urednik

Krešimir Pintarić

Urednik

Tihomir Dunđerović

Fotografija

Alexander Zvir / Pexels.com

Objavljeno

12. travnja 2026.

ISBN 978-953-374-450-6 (HTML)

ISBN 978-953-374-451-3 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-374-452-0 (PDF)

Prvo izdanje

Celeber, Zagreb, 2009.

Knjiga je objavljena uz financijsku podršku Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske i Grada Zagreba. Mišljenja izražena u ovoj knjizi odražavaju isključivo mišljenja autora i ne izražavaju nužno stajališta ustanova koje pružaju financijsku podršku.